

Bruxelles, 14.10.2019
COM(2019) 455 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

privind punerea în aplicare a acordurilor de liber schimb

1 ianuarie 2018 - 31 decembrie 2018

{SWD(2019) 370 final}

Cuprins

PREZENTARE GENERALĂ A ACORDURILOR VIZATE DE PREZENTUL RAPORT	1
1. INTRODUCERE	3
2. PREZENTARE GENERALĂ A CONSTATĂRIILOR PRINCIPALE	5
2.1 Prezentare generală	5
2.2 Progresele înregistrate și principalele probleme deschise	7
3. „NOUA GENERAȚIE” DE ACORDURI DE LIBER SCHIMB.....	8
3.1 Acordul comercial UE-Coreea de Sud	8
3.2 Acordurile comerciale încheiate de UE cu Columbia, Ecuador și Peru	9
3.3 Acordul de asociere al UE cu America Centrală.....	11
3.4 Acordul economic și comercial cuprinzător (CETA) UE-Canada	12
4. ZONE DE LIBER SCHIMB APROFUNDATE ȘI CUPRINZĂTOARE (ZLSAC)	15
4.1 Georgia.....	15
4.2 Republica Moldova	15
4.3 Ucraina	16
5. ACORDURI DE LIBER SCHIMB DE „PRIMĂ GENERAȚIE”	17
5.1 Elveția	17
5.2 Norvegia.....	17
5.3 Țările mediteraneene și din Orientul Mijlociu	18
5.4 Mexic	19
5.5 Chile	20
5.6 Uniunea vamală cu Turcia.....	20
5.7 Acordurile de stabilizare și de asociere cu țările din Balcanii de Vest.....	21
6. ACORDURI DE PARTENERIAT ECONOMIC (APE) CU ȚĂRILE DIN AFRICA, ZONA CARAIBILOR ȘI PACIFIC	22
6.1 Acordul de parteneriat economic cu Comunitatea de Dezvoltare a Africii Australe (SADC)	22
6.2 Acordul de parteneriat economic interimar cu Africa de Est și de Sud (ESA).....	23
6.3 Acordul de parteneriat economic interimar cu Côte d'Ivoire.....	23
6.4 Acordul de parteneriat economic (APE) interimar cu Ghana.....	24
6.5 Acordul de parteneriat economic (APE) cu Africa Centrală (Camerun)	24
6.6 Acordul de parteneriat economic cu Forumul caraib al statelor din Africa, Caraibi și Pacific (CARIFORUM)	25
6.7 Acordul de parteneriat economic (APE) cu țările din Pacific	26
7. COMERȚUL ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ: ACTUALIZARE CU PRIVIRE LA ACTIVITĂȚILE RECENTE	26
8. COMERȚUL AGROALIMENTAR ÎN CADRUL ACORDURILOR COMERCIALE ALE UE: INFORMAȚII ACTUALIZATE CU PRIVIRE LA EVOLUȚIILE RECENTE	29
9. ACTIVITĂȚI ÎN DERULARE ÎN ANUMITE DOMENII	33
9.1 Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile)	33
9.2 Servicii	35
9.3 Acordul de parteneriat economic UE-Japonia – lucrări pregătitoare	36
9.4 Îmbunătățirea gradului de asimilare a acordurilor comerciale ale UE	37
10. APLICAREA JURIDICĂ.....	38
10.1 Soluționarea litigiilor cu Coreea de Sud.....	38
10.2 Soluționarea litigiilor cu Ucraina	39
10.3 Soluționarea litigiilor cu Uniunea vamală Sud-Africană.....	39
11. CONCLUZII.....	39
ANEXA 1: RATELE DE UTILIZARE A PREFERINȚELOR LA IMPORTURILE UE	41

PREZENTARE GENERALĂ A ACORDURILOR VIZATE DE PREZENTUL RAPORT

<u>„Noua generație” de acorduri comerciale preferențiale</u>	
Partener	Aplicat începând cu data de
Acordul de liber schimb UE-Coreea de Sud	1 iulie 2011
Acordul comercial UE-Columbia-Peru-Ecuador	1 martie 2013 cu Peru; 1 august 2013 cu Columbia; 1 ianuarie 2017 cu Ecuador.
Acordul de asociere UE-America Centrală	1 august 2013: pilonul comercial se aplică cu Honduras, Nicaragua și Panama; 1 octombrie 2013: Costa Rica și El Salvador; 1 decembrie 2013: Guatemala.
Acordul economic și comercial cuprinzător (CETA) UE-Canada	21 septembrie 2017
<u>Zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (ZLSAC)</u>	
UE-Georgia	1 septembrie 2014, intrat în vigoare la 1 iulie 2016.
UE-Moldova	1 septembrie 2014, intrat în vigoare la 1 iulie 2016.
UE-Ucraina	1 ianuarie 2016, intrat în vigoare la 1 septembrie 2017.
<u>„Prima generație” de acorduri comerciale preferențiale</u>	
Partener	Aplicat începând cu data de
Uniunea vamală UE-Turcia	Acord de asociere semnat în 1963; etapa finală a uniunii vamale a fost finalizată la 1 ianuarie 1996.
UE-Elveția	1972
UE-Norvegia	1 iulie 1973
UE-Israel	1 ianuarie 1996
UE-Iordania	1 mai 2002
UE-Palestina ¹	1 iulie 1997
UE-Tunisia	1 martie 1998
UE-Maroc	18 martie 2000
UE-Liban	1 martie 2003
UE-Egipt	21 decembrie 2003
UE-Algeria	1 septembrie 2005
Acordul global UE-Mexic	Aplicat pentru mărfuri începând cu 1 iulie 2000; aplicat pentru servicii începând cu 1 martie 2001.

¹ Această denumire nu se interpretează ca o recunoaștere a statului Palestina și nu aduce atingere pozițiilor individuale ale statelor membre cu privire la acest subiect.

Acordul de asociere UE-Chile	1 februarie 2003
ASA UE-Macedonia de Nord ²	Acord interimar privind comerțul din 1 iunie 2001
ASA UE-Albania	Acord interimar privind comerțul din 1 decembrie 2006
ASA UE-Munte negru	Acord interimar privind comerțul din 1 ianuarie 2008
ASA UE-Serbia	Acord interimar privind comerțul pentru Serbia: 1 februarie 2009; pentru UE: 8 decembrie 2009
ASA UE-Bosnia și Herțegovina	Acord interimar privind comerțul din 1 iulie 2008
ASA UE-Kosovo ³	1 aprilie 2016
Acorduri de parteneriat economic cu țările din Africa, zona Caraibilor și Pacific	
UE-Comunitatea de Dezvoltare a Africii Australe (SADC)	10 octombrie 2016 pentru Botswana, Eswatini, Lesotho, Namibia și Africa de Sud; 4 februarie 2018 pentru Mozambic.
UE-statele din Africa de Est și de Sud (acord interimar)	14 mai 2012 pentru Madagascar, Mauritius, Seychelles și Zimbabwe ⁴
UE-Côte d'Ivoire (acord interimar)	3 septembrie 2016
UE-Ghana (acord interimar)	15 decembrie 2016
UE-Africa Centrală (Camerun)	4 august 2014 pentru Camerun
UE-CARIFORUM	29 decembrie 2008 pentru Antigua și Barbuda; Belize; Bahamas; Barbados; Dominica; Republica Dominicană; Grenada; Guyana; Jamaica; Saint Kitts și Nevis; Saint Lucia; Saint Vincent și Grenadinele; Suriname; și Trinidad și Tobago.
UE-Țările din Pacific (acord interimar)	20 decembrie 2009 pentru Papua-Noua Guinee; 28 iulie 2014 pentru Fiji ⁵ .

² Acord de stabilizare și de asociere

³ Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.

⁴ Acordul se aplică pentru Comore începând cu 7 februarie 2019.

⁵ Acordul se aplică și pentru Samoa începând din 31 decembrie 2018.

1. INTRODUCERE

În comunicarea sa intitulată „Comerț pentru toți”⁶ din 2015, Comisia s-a angajat să raporteze anual cu privire la punerea în aplicare a celor mai importante acorduri comerciale ale Uniunii Europene (UE). Acesta este cel de al treilea raport pe această temă⁷.

Începând cu 2015, politica comercială europeană a evoluat în mod semnificativ, iar UE a încheiat și a început aplicarea unor noi acorduri comerciale cu Ecuador, Canada, Japonia, acordul de parteneriat economic (APE) cu Comunitatea de Dezvoltare a Africii Australe (SADC), APE interimare cu Ghana și Côte d'Ivoire și zona de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare (ZLSAC) cu Ucraina. Ratificările acordurilor comerciale încheiate cu Singapore (2012) și Vietnam (decembrie 2015) sunt în curs. În 2018, 31 % din comerțul UE cu mărfuri pe piața mondială a fost vizat de acorduri comerciale preferențiale. Proporția crește la 39 % atunci când sunt incluse acordul cu Japonia, care a intrat în vigoare la 1 februarie 2019, și cele cu Singapore și Vietnam, semnate la 19 octombrie 2018 și, respectiv, la 30 iunie 2019. Adăugarea acordului politic UE-Mercosur din 28 iunie 2019 ar determina creșterea proporției la 41 %.

Acordurile comerciale respectă în prezent și principiile unei mai bune reglementări și fac în special obiectul evaluărilor *ex post* periodice. Începând cu 2015, au fost finalizate trei evaluări *ex post* pentru acordurile comerciale ale UE cu Mexic, Chile și Coreea de Sud. Evaluările *ex post* ale acordurilor cu CARIFORUM⁸ și șase țări mediteraneene⁹ sunt în derulare în prezent, urmând să înceapă în curând și pentru acordul UE-Columbia, Ecuador și Peru, precum și pentru acordul UE-America Centrală.

Prezentul raport furnizează informații actualizate cu privire la punerea în aplicare a 35 de acorduri comerciale importante cu 62 de parteneri, inclusiv primul raport care acoperă un an integral referitor la Acordul economic și comercial cuprinzător (CETA) UE-Canada. În plus, raportul descrie acțiunile întreprinse înainte de intrarea în vigoare a Acordului de parteneriat economic UE-Japonia.

Potrivit unui studiu intitulat *Exporturile UE pe piața mondială: efecte asupra ocupării forței de muncă*¹⁰ („EU Exports to the World: Effects on Employment”), 36 de milioane de locuri de muncă din UE depind de exporturile în afara UE, dintre care 13,7 milioane sunt ocupate de femei. În perioada 2000-2017, locurile de muncă din UE sprijinite de exporturile pe piața mondială au crescut cu 66 %. Aceasta înseamnă 14,3 milioane de locuri de muncă suplimentare sprijinite de exporturi. Ponderea ocupării forței de muncă din UE sprijinită de vânzările de bunuri și servicii pe piața mondială din totalul ocupării forței de muncă a crescut de la 10,1 % în 2000 la 15,3 % în 2017. Locurile de muncă din domeniul exporturilor sunt, în medie, cu 12 % mai bine plătite decât locurile de muncă din celelalte sectoare ale economiei. Lucrătorii europeni din toate statele membre beneficiază de exporturile UE. Aceste locuri de muncă suplimentare sunt create de întreprinderile implicate direct în exportul de bunuri și servicii, precum și de societățile din UE care furnizează bunuri și servicii societăților exportatoare.

⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153846.pdf

⁷ Primul raport a fost publicat la 9 noiembrie 2017, iar cel de al doilea, la 31 octombrie 2018.

⁸ Antigua și Barbuda; Belize; Bahamas; Barbados; Dominica; Republica Dominicană; Grenada; Guyana; Jamaica; Saint Kitts și Nevis; Saint Lucia; Saint Vincent și Grenadinele; Suriname; și Trinidad și Tobago.

⁹ Algeria, Egipt, Iordania, Liban, Maroc și Tunisia.

¹⁰ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/november/tradoc_157516.pdf

La fel ca în rapoartele anterioare, acordurile au fost grupate în patru categorii, în funcție de conținutul și obiectivele acestora.

„Acordurile de nouă generație”, cum ar fi cele cu Coreea de Sud sau Canada, includ atât angajamente privind liberalizarea comerțului cu bunuri, cât și angajamente privind serviciile și investițiile, achizițiile publice, concurența și subvențiile, precum și aspecte normative. Aceste acorduri își propun să dezvolte regimuri comerciale mai puternice bazate pe norme și pe valori cu țările partenere de schimburi comerciale în cauză și includ dispoziții dedicate privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Cele mai recente dintre acestea conțin, de asemenea, dispoziții specifice pentru a aborda provocările cu care se confruntă economiile și societățile moderne, cum ar fi Acordul de parteneriat economic cu Japonia, care include un capitol privind întreprinderile mici și mijlocii, precum și dispoziții dedicate privind serviciile de informații și telecomunicații și comerțul electronic.

„Acordurile comerciale de primă generație”, majoritatea încheiate înainte de 2006, tind să se axeze pe liberalizarea tarifelor. **„Zonele de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare”** (ZLSAC) au ca scop aprofundarea relațiilor economice între țările vecine respective și UE și se concentrează asupra alinierii legislației proprii la legislația UE, în special în domeniile legate de comerț. UE are zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare cu Georgia, Republica Moldova și Ucraina și în prezent negociază instituirea uneia cu Tunisia. „Acordurile de stabilizare și de asociere” cu șase parteneri din Balcanii de Vest¹¹, încheiate în perioada cuprinsă între 2001 și 2016, urmăresc să sprijine integrarea regională și stabilitatea în regiune și integrarea sa economică pe piața UE.

Acordurile de parteneriat economic (APE) cu statele și regiunile din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP) au un obiectiv explicit de dezvoltare. Acestea sunt acorduri comerciale asimetrice, partea ACP liberalizând aproximativ 80 % din comerț pe o perioadă de 15-20 de ani, în timp ce UE acordă acces fără taxe și fără contingente tarifare din prima zi. Deocamdată, majoritatea acestor acorduri vizează comerțul cu mărfuri și cooperarea pentru dezvoltare. APE cu statele din zona Caraibilor include, de asemenea, dispoziții privind serviciile, investițiile și alte subiecte legate de comerț. **În cadrul APE, UE oferă o asistență substanțială în domeniul comerțului pentru a sprijini țările partenere în punerea în aplicare a acordurilor, consolidarea competitivității la export și crearea unei infrastructuri economice**¹².

Prezentul raport este completat de un document de lucru cuprinzător al serviciilor Comisiei, cu fișe informative detaliate pentru fiecare acord individual, incluzând statistici, descrieri ale principalelor evoluții comerciale și rapoarte despre activitatea comitetelor. Odată cu prezentul raport și cu documentul de lucru al serviciilor Comisiei însoțitor, Comisia își îndeplinește obligațiile de raportare privind punerea în aplicare a mecanismului anticircumvenție pentru Coreea de Sud, Georgia și Republica Moldova și a mecanismului de stabilizare pentru banane pentru America Centrală și Columbia, Ecuador și Peru.

¹¹ Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo, Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia.

¹² Mai multe informații privind acordurile individuale pot fi găsite în documentul de lucru al serviciilor Comisiei însoțitor.

Statistici

Statisticile comerciale¹³ utilizate în prezentul raport și în documentul de lucru al serviciilor Comisiei anexat privind evoluția fluxurilor comerciale și de investiții se bazează pe datele Eurostat disponibile la 30 martie 2019, cu excepția cazurilor în care se indică altfel. Cele mai recente date anuale disponibile pentru comerțul cu mărfuri sunt pentru anul 2018, iar cele pentru servicii și investiții, pentru anul 2017, cu excepția cazurilor în care se indică altfel.

Statisticile privind ratele de utilizare a preferințelor sunt bazate pe date administrative colectate de țara importatoare. Rata de utilizare a preferințelor reflectă cota de importuri sau de exporturi care intră sub incidența preferințelor comerciale drept cotă a valorii totale a importurilor sau exporturilor *eligibile* pentru preferințe în funcție de țara parteneră, și anume importurile sau exporturile care au intrat efectiv sub incidența sistemului de preferințe împărțite la importurile sau exporturile eligibile pentru utilizarea preferințelor. Importurile eligibile preferențiale există dacă tariful preferențial aplicat este mai mic decât taxa vamală aplicată în regimul clauzei națiunii celei mai favorizate (CNF). În consecință, comerțul scutit de taxe vamale în regimul clauzei națiunii celei mai favorizate (CNF) nu este inclus în calcule.

Rata de utilizare a preferințelor pentru importurile în UE din țările partenere se bazează pe cifrele Eurostat. Eurostat fuzionează tarifele și fluxurile comerciale pentru a construi un set de date din care Comisia extrage informații atât cu privire la tratamentul pentru care este eligibil un produs, cât și cu privire la măsura în care acest tratament preferențial este utilizat. Setul de date obținut este armonizat și consecvent¹⁴ și permite o comparație realizată în funcție de țări partenere și de ani.

În schimb, pentru a calcula ratele de utilizare a preferințelor la exporturile din UE către țările partenere, Comisia folosește datele administrative colectate de țara importatoare în cauză. Aceste statistici nu sunt armonizate. Prin urmare, comparațiile directe între țările partenere sau cu importurile UE ar trebui considerate ca având un caracter orientativ. Ratele de utilizare a preferințelor la exporturile din UE sunt furnizate în prezentul raport numai în cazurile în care au fost disponibile date suficient de fiabile.

2. PREZENTARE GENERALĂ A CONSTATĂRIILOR PRINCIPALE

2.1 Prezentare generală

În 2018, reflectând situația dificilă de la nivel mondial, comerțul cu mărfuri¹⁵ a avut o creștere mai lentă decât în 2017: comerțul UE pe piața mondială a crescut cu 5 % (în scădere de la 8 %), în timp ce comerțul total al UE în baza acordurilor preferențiale a crescut cu 3 % (în scădere de la 7 %). Exporturile UE către partenerii comerciali preferențiali au crescut cu 2 % în 2018, ceva mai lent decât exporturile UE pe piața mondială, care au crescut cu 4 % în

¹³ Statistici generale privind fluxurile comerciale de bunuri și servicii și investițiile străine directe pentru fiecare țară parteneră pot fi găsite în documentul de lucru al serviciilor Comisiei însoțitor.

¹⁴ Cu toate acestea, este în continuare posibilă o oarecare marjă de eroare, întrucât datele nu captează anumite modificări ale statutului preferențial al importurilor, cum ar fi cererile pentru preferințe depuse de importatori după ce bunurile au fost declarate la vamă și refuzarea preferințelor decisă de autoritățile vamale în urma controlului vamal ulterior al bunurilor.

¹⁵ Toate statisticile ulterioare se referă la comerțul cu mărfuri, cu excepția cazurilor în care se specifică altfel.

aceeași perioadă. Importurile de la partenerii comerciali preferențiali au crescut cu 4,6 % comparativ cu 6,6 % pentru totalul importurilor UE.

În 2018, 33 % din exporturile UE și 29 % din importurile UE au fost acoperite de acorduri comerciale preferențiale. Aceste acorduri au continuat să producă un excedent comercial solid de 84,6 miliarde EUR, în timp ce comerțul UE pe piața mondială a prezentat un ușor deficit comercial de 24,6 miliarde EUR pentru prima dată după 2014.

Așa cum s-a întâmplat în 2017, cel mai mare partener comercial preferențial al UE a fost Elveția, către care au mers 24 % din exporturile preferențiale ale UE, urmată de Turcia (12 %) și Norvegia (8 %).

În 2018, analizând exporturile UE care fac obiectul acordurilor comerciale preferențiale pe sectoare și categorii, se observă că exporturile de produse neagricole au crescut cu 1,9 %. Printre acestea, mașinile și echipamentele de transport au rămas principalele sectoare de export ale UE în funcție de valoare (înregistrând o stagnare), urmate de substanțele chimice, acestea din urmă înregistrând o creștere de 2,5 %. Exporturile UE de produse agroalimentare au crescut cu 2,2 %, principalele sectoare de export fiind băuturile, preparatele alimentare și preparatele din cereale.

Analizând importurile UE care fac obiectul acordurilor comerciale preferențiale, importurile de produse neagricole au crescut cu 5,2 %. Printre acestea, produsele minerale și mașinile și aparatele au fost cele mai importante articole de import. Importurile de produse agroalimentare au scăzut cu 0,5 %. Principalele articole de import au fost produsele vegetale.

În cursul perioadei de raportare, întreprinderile europene au utilizat în mod adecvat acordurile comerciale ale UE. Utilizarea preferințelor a rămas una puternică pentru exporturile UE în Elveția, Turcia și a crescut pentru Coreea de Sud. Utilizarea preferințelor s-a îmbunătățit și pentru Columbia, Ecuador, Egipt și Iordania. În 2018, rata de utilizare a preferințelor la exporturile UE în Canada a fost de 37 %, în creștere față de 30 % după primele nouă luni de aplicare provizorie. Ratele generale de utilizare a preferințelor pentru 2018 ar trebui să crească în viitor, având în vedere faptul că, în conformitate cu CETA, tarifele preferențiale pot fi solicitate retroactiv (pentru o perioadă de până la trei ani). În special, rata de utilizare poate crește în viitor, prin îmbunătățirea utilizării preferințelor la exporturile UE de autovehicule și piese de schimb pentru care eliminarea tarifelor este introdusă treptat; pentru acest segment care reprezintă 41 % din exporturile eligibile ale UE, ratele de utilizare a preferințelor au fost de numai 10 % în 2018. Cu excepția autovehiculelor și a pieselor de schimb, rata medie de utilizare a preferințelor la exporturile UE în Canada ar fi de ordinul a 55 %.

Țările partenere comerciale din UE au continuat să utilizeze bine preferințele în 2018, cu o rată medie de utilizare de 87 %. Informații despre utilizarea preferințelor în cadrul importurilor UE sunt disponibile în anexa 1; informații privind utilizarea preferințelor în cadrul exporturilor UE sunt disponibile în anexa 2.

Ratele de utilizare a preferințelor reprezintă un mijloc de a evalua măsura în care preferințele tarifare au fost utilizate în cursul perioadei de raportare de către întreprinderile de ambele părți (a se vedea caseta de la pagina 6). Deși ratele de utilizare a preferințelor la exporturile UE rămân indicatori imperfecti pentru evaluarea funcționării acordurilor comerciale, acestea oferă o indicație aproximativă a gradului de asimilare a acordurilor comerciale ale UE de către exportatorii din UE și țările partenere. Trebuie menționat că modificările ratelor de utilizare a preferințelor pot avea o serie de motive, cum ar fi scăderea marjei preferențiale sau modificări ale condițiilor de piață, operatori nou-intrați etc., nefiind legate toate de punerea în aplicare a acordului comercial în cauză.

2.2 Progresele înregistrate și principalele probleme deschise

Informații actualizate referitoare la progresele privind măsurile sanitare și fitosanitare și indicațiile geografice¹⁶ sunt furnizate în secțiunea 8 („Comerțul agroalimentar”). Mai multe informații despre barierele comerciale sunt disponibile în [Raportul Comisiei privind barierele din calea comerțului și a investițiilor](#)¹⁷ din 2019.

Barierele tehnice și administrative din calea comerțului

În sectorul autovehiculelor, mai multe bariere semnificative au fost eliminate în 2018, în special de către Egipt și Coreea de Sud. În plus, sectorul textilelor și al produselor din piele din UE are acum acces mai facil la piața egipteană în urma relaxării normelor de etichetare.

Cu toate acestea, produsele UE continuă să se confrunte cu o serie de bariere în accesarea unui număr de piețe din țările partenere care dețin un acord comercial cu UE. O sursă semnificativă de preocupare este legată de restricțiile impuse de unele țări mediteraneene la importurile UE.

În plus, băuturile alcoolice europene, în special vinul, berea și băuturile spirtoase, continuă să fie supuse unei serii de discriminări din partea unor țări partenere comerciale ale UE, precum Canada, Costa Rica, Ecuador și Peru. UE continuă colaborarea cu acești parteneri cu scopul de a asigura eliminarea practicilor discriminatorii.

În 2018, Comisia a raportat cu privire la interdicția impusă de Ucraina la exportul de lemn neprelucrat. În ianuarie 2019, în lipsa unor progrese, UE a solicitat consultări bilaterale cu Ucraina, declanșând mecanismul de soluționare a litigiilor prevăzut în Acordul de asociere dintre UE și Ucraina (a se vedea, de asemenea, secțiunea 10, „Aplicarea juridică”).

Achizițiile publice

Aplicarea provizorie a acordului cu Canada (CETA) prevede o deschidere semnificativă suplimentară a pieței de achiziții canadiene, inclusiv la nivel provincial și local, care reprezintă o pondere semnificativă a pieței achizițiilor publice din Canada.

S-au putut observa unele progrese, de asemenea, în Ucraina și în unele țări din Balcanii de Vest în ceea ce privește transparența sporită a procedurilor publice de ofertare și alinierea la cadrul juridic și instituțional al UE privind achizițiile publice. Cu toate acestea, va fi nevoie de mai multe eforturi în acest domeniu.

Principalele probleme semnalate de țările partenere comerciale ale UE

¹⁶ Indicațiile geografice oferă protecție denumirilor unor produse specifice pentru a promova caracteristicile unice legate de proveniența lor geografică. Se poate acorda o „indicație geografică protejată” pentru denumirile produselor, dacă acestea au o legătură specifică cu locul unde sunt produse. Recunoscute drept proprietate intelectuală, indicațiile geografice joacă un rol din ce în ce mai important în negocierile comerciale dintre UE și alte țări.

¹⁷ COM(2019) 271 final din 17.6.2019.

Anumite țări partenere comerciale ale UE au semnalat, de asemenea, unele probleme legate de punerea în aplicare din partea UE. Printre acestea se numără în special decizia UE de a impune măsuri de salvagardare asupra importurilor de oțel adoptate în iulie 2018, pe care UE a trebuit să le ia pentru a proteja industria UE împotriva efectului colateral al tarifelor la oțel din SUA¹⁸. Unele măsuri sanitare și fitosanitare ale UE, în special politica privind pesticidele, dar și regulamentul recent adoptat privind produsele veterinare, au fost, de asemenea, vizate de anumite critici din partea unor țări partenere comerciale ale UE, în pofida faptului că aceste măsuri nu sunt discriminatorii și că au fost concepute pentru a asigura un nivel ridicat de siguranță alimentară în UE.

3. „NOUA GENERAȚIE” DE ACORDURI DE LIBER SCHIMB

3.1 Acordul comercial UE-Coreea de Sud

Evoluția schimburilor comerciale

Acordul este în vigoare din iulie 2011. În 2018, comerțul global cu mărfuri între UE și Coreea de Sud a scăzut cu 1,5 % (o scădere de 1,2 % a importurilor UE și o scădere de 2,2 % a exporturilor UE), ceea ce este în conformitate cu creșterea economică mai lentă în Coreea de Sud în 2018 și încetinirea globală a comerțului internațional. O scădere ușoară a exporturilor UE pare să fi fost determinată de o scădere cu 7 % a exporturilor de mașini și aparate mecanice, care sunt principalele articole de export ale UE în Coreea de Sud. În același timp, exporturile din această categorie au crescut cu 31 % din 2010. Pentru echipamentele de transport, care reprezintă cea de a doua categorie de exporturi ca mărime, exporturile UE au scăzut ușor în 2018, în timp ce exporturile UE de autoturisme și-au continuat creșterea viguroasă, înregistrând o creștere cu peste 9 %. Echipamentele de transport rămân sectorul cu cea mai puternică creștere (+187 %) de la intrarea în vigoare a acordului.

În 2018, pentru al doilea an consecutiv, UE a avut un deficit comercial de mărfuri de 1,8 miliarde EUR. În același timp, în pofida unui cadru de reglementare dificil, comerțul agroalimentar a rămas dinamic, iar exporturile UE au crescut cu aproape 5 %, ceea ce a dus la un excedent comercial de peste 2,8 miliarde EUR, în mare parte determinat de produsele alimentare și băuturi.

Comerțul cu servicii a continuat să se extindă, cu 8,3 % în 2017, cu o balanță comercială pozitivă de 5,6 miliarde EUR pentru UE. De la intrarea în vigoare a acordului, comerțul cu servicii a crescut constant în ambele direcții. Fluxurile de investiții străine directe spre interior și spre exterior au rămas pozitive între cei doi parteneri.

Prima evaluare pe o perioadă de cinci ani

În martie 2019, Comisia și-a prezentat prima [evaluare pe o perioadă de cinci ani](#) a acordului¹⁹. Evaluarea a sugerat că acordul a fost în general eficace în realizarea obiectivelor sale de liberalizare a comerțului cu bunuri, servicii și investiții. Câștigurile economice generate de acord au fost distribuite simetric între UE și Coreea de Sud. Acordul a generat o creștere de

¹⁸ Această problemă este discutată în detaliu în cel de Al 37-lea raport anual al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European privind activitățile antidumping, antisubvenție și de salvagardare ale UE și utilizarea de către țările terțe a instrumentelor de apărare comercială care vizează UE în 2018. COM(2019) 158 final din 27.3.2019.

¹⁹ SWD(2019) 103 final din 7.3.2019

4,4 miliarde EUR a produsului intern brut (PIB) al UE în primii cinci ani de la punerea sa în aplicare. De asemenea, a contribuit la protejarea drepturilor de proprietate intelectuală, în special la asigurarea respectării și protejarea indicațiilor geografice din UE. În plus, costurile comerciale netarifare au fost reduse, deși sunt necesare acțiuni suplimentare în ceea ce privește standardizarea, evaluarea conformității, etichetarea, precum și măsuri sanitare și fitosanitare. De asemenea, în urma evaluării s-a constatat că acordul a generat o creștere mai puternică a stocurilor de investiții străine directe. Unul dintre efectele neașteptate ale acordului, scos în evidență de evaluare, a fost o reducere limitată, dar notabilă, a emisiilor globale de CO₂ ca urmare a reorientării schimburilor comerciale²⁰.

Chestiuni nesoluționate

Procedurile complexe și netransparente de aprobare sanitară și fitosanitară aplicate de Coreea de Sud pentru importurile de produse agricole din statele membre ale UE continuă să fie un motiv de îngrijorare. De exemplu, aprobările importurilor de carne de vită din unele state membre ale UE sunt în curs de desfășurare de mai bine de zece ani.

În domeniul proprietății intelectuale, Coreea de Sud încă mai trebuie să instituie un sistem eficace de remunerare pentru drepturile de a interpreta operele muzicale protejate de drepturi de autor în locuri publice, precum localurile karaoke. Există, de asemenea, îngrijorări cu privire la sporirea sprijinului acordat pentru construcțiile navale de Coreea de Sud.

Comerțul și dezvoltarea durabilă

Principala chestiune nesoluționată se referă la lipsa de progrese în ceea ce privește reforma muncii și nerespectarea capitolului referitor la comerț și dezvoltare durabilă din acord. În 2018, UE a solicitat consultări în temeiul [capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acord](#) (pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea 10.1, „Aplicarea juridică”).

Confecțiile fabricate în UE cu respectarea principiilor etice își găsesc locul pe tot globul

ASKET – o marcă de articole de îmbrăcăminte pentru bărbați din Suedia disponibilă exclusiv online – la fel ca multe alte companii moderne, este obișnuită cu o lume fără frontiere, ce comunică perfect cu clienții din întreaga lume. Acordurile comerciale pot contribui la eliminarea barierelor vamale, permițând circulația mărfurilor la fel de liber.

„Pe măsură ce creștem ca întreprindere, privim tot mai mult în afara pieței europene. Cu toate acestea, tarifele la îmbrăcăminte fac acest lucru mai dificil și mai scump pentru clienții noștri. Prin deschiderea unor piețe externe precum Canada, Coreea de Sud și Japonia, acordurile comerciale fac ca produsele noastre să fie mai competitive acolo.”

August Bard Bringéus,
Cofondator

3.2 Acordurile comerciale încheiate de UE cu Columbia, Ecuador și Peru

Evoluția schimburilor comerciale

Între 2017 și 2018, comerțul general cu mărfuri a scăzut cu 2,4 % între UE și cele trei țări partenere comerciale andine ale sale. Exporturile din UE și importurile în UE au scăzut cu 1 % (140 de milioane EUR), respectiv, cu 3 % (500 de milioane EUR). Acest rezultat s-a

²⁰ A se vedea secțiunea 9 din Raportul de evaluare finală – Institutul IFO și Civic Consulting (mai 2018).
http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/march/tradoc_157716.pdf

datorat în mare măsură unei scăderi a exporturilor din Columbia către UE cu 9 %, ce a urmat unei scăderi a prețurilor internaționale la cafea, un produs de export cheie pentru Columbia.

Analizând fluxurile comerciale pe sectoare, utilajele, produsele chimice și echipamentele de transport constituiau încă peste 50 % din exporturile UE. Produsele agricole (în special fructele tropicale, cum ar fi bananele), mineralele și minereurile au reprezentat aproape 50 % din importurile în UE din cele trei țări. În 2018, importurile UE de minerale au scăzut cel mai mult (cu 700 de milioane EUR), la fel și exporturile UE de mașini (cu 350 de milioane EUR).

În schimb, exporturile de produse agroalimentare din UE au crescut cu 8,5 % în 2018. Cu toate acestea, ele rămân totuși reduse comparativ cu importurile de produse agroalimentare.

Deficitul comercial al UE, de ordinul a 2 miliarde EUR, urmează o tendință descendentă din 2016. UE are un excedent comercial cu Columbia.

Progrese înregistrate și chestiuni nesoluționate

Printre alte domenii, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește accesul pe piață al unor produse agricole din UE, în special produse lactate în cazul statului Peru, și anumite produse de origine animală, în cazul Columbiei. În același timp, rămân în continuare mai multe aspecte nesoluționate care trebuie abordate. Printre acestea:

- **Columbia:** absența *de facto* a unui tratament național în ceea ce privește achizițiile publice la nivel subnațional, măsurile antidumping luate în 2018 împotriva cartofilor congelați, restricțiile la importul de camioane, unele măsuri discriminatorii rămase asupra băuturilor alcoolice (beri și băuturi spirtoase), însușirea abuzivă a indicațiilor geografice ale UE și nerecunoașterea regionalizării bolilor animale.
- **Ecuador:** discriminarea fiscală pentru băuturile alcoolice importate, precum și sistemul împovărător și restrictiv din punct de vedere comercial al licențelor la import și gestionarea contingentelor tarifare acordate UE.
- **Peru:** măsurile discriminatorii persistente care afectează comerțul cu băuturi alcoolice, activitățile în curs pentru abordarea însușirii abuzive a indicațiilor geografice ale UE, barierele tehnice care afectează importurile de produse farmaceutice și dispozitive medicale.

În cele din urmă, toate cele trei țări andine mențin în continuare interdicția la importul de bovine și carne de vită din UE din motive legate de ESB²¹.

La rândul lor, Columbia, Ecuador și Peru și-au exprimat îngrijorarea cu privire la măsurile UE care fixează nivelul maxim de cadmiu în produsele din cacao și limita maximă de reziduuri de pesticide, care, potrivit țărilor noastre parteneri comerciale, ar putea afecta exporturile acestora de produse agricole.

Comerțul și dezvoltarea durabilă

În pofida provocărilor existente în cele trei țări (cu privire la piața informală a muncii, drepturile la libertatea de asociere, inspecția muncii și protecția mediului), în 2018, cei trei parteneri andini au înregistrat progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Impulsul pozitiv a reflectat eforturile mai asertive și mai concentrate ale UE, bazate pe un parteneriat mai strâns cu statele membre ale UE și Organizația Internațională a Muncii (OIM) și pe o implicare mai mare a societății civile, în conformitate cu [planul de acțiune cu 15 puncte](#)²². Angajamentul UE a fost deosebit de intens

²¹ Encefalopatie spongiformă bovină, cunoscută în limbajul uzual sub denumirea de „boală a vacii nebune”.

²² Planul de acțiune este o foaie de parcurs rezultată în urma unei dezbateri de opt luni cu Parlamentul European, statele membre și societatea civilă pentru o aplicare mai asertivă a angajamentelor privind

în relația cu Peru și ambele părți au convenit asupra unei căi de urmat, oficializată în procesul-verbal al reuniunii subcomitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă. Aceasta ar trebui să deschidă calea pentru un nou impuls cu privire la punerea în aplicare a dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă cu Peru. S-au înregistrat progrese semnificative și în ceea ce privește implicarea societății civile, inclusiv prin mecanisme consultative dedicate atât în Columbia, cât și în Ecuador.

3.3 Acordul de asociere al UE cu America Centrală

Evoluția schimburilor comerciale

Anul 2018 a fost cel de al șaselea an de punere în aplicare a pilonului comercial al Acordului de asociere între UE și șase țări din America Centrală (Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua și Panama).

Comerțul dintre cele două blocuri s-a dezvoltat bine, crescând de la aproximativ 11,4 miliarde EUR în 2014 la 12 miliarde EUR în 2018. În 2018, țările partenere din America Centrală au înregistrat un mic excedent comercial total de aproximativ 100 de milioane EUR. În regiune, Panama rămâne principala țară parteneră comercială pentru UE, urmată de Costa Rica.

Exporturile din America Centrală au rămas în mare parte determinate de produsele agroalimentare (care reprezintă două treimi din exporturile lor către UE), în principal fructe, care în 2018 au înregistrat o creștere de la an la an de 3,6 % (și anume, 1,9 miliarde EUR, din care 1,2 miliarde EUR în cazul bananelor). Bananele continuă să fie principala marfă exportată către UE de către partenerii din America Centrală, iar aceste exporturi sunt supuse unui mecanism de stabilizare până la sfârșitul anului 2019. În 2018, exporturile din Guatemala și Nicaragua în UE au depășit nivelurile de declanșare, dar ponderea lor în totalul importurilor UE a rămas sub 6 %. Impactul acestor importuri pe piața bananelor din UE a fost considerat neglijabil și nu a fost luată nicio acțiune în cadrul mecanismului de stabilizare.

În 2018, exporturile UE au crescut cu 11 % față de 2017. Acestea au fost dominate de produsele neagricole. Excedentul comercial al UE din această categorie a fost de 7,4 miliarde EUR.

În 2017, comerțul cu servicii a rămas puternic și a reprezentat aproximativ 40 % din totalul schimburilor comerciale dintre UE și America Centrală, la fel ca în anii precedenți. Datorită acordului, întreprinderile din UE se bucură de un acces îmbunătățit pe piață în ceea ce privește serviciile, investițiile și achizițiile publice. UE continuă cooperarea strânsă cu țările partenere din America Centrală pentru a asigura respectarea tuturor angajamentelor, inclusiv a celor referitoare la transparența procedurilor.

Comerțul și dezvoltarea durabilă

Punerea în aplicare a capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă a fost urmărită în conformitate cu [planul de acțiune cu 15 puncte din februarie 2018](#). Acțiunile au inclus, printre altele, angajamentul față de Organizația Internațională a Muncii (OIM) și guvernele partenere cu privire la situația muncii în unele țări din America Centrală, în special Guatemala, precum și acțiuni privind conduita profesională responsabilă, inclusiv un atelier de lucru cu OIM și

comerțul și dezvoltarea durabilă în cadrul acordurilor comerciale bilaterale. Secțiunea 7 oferă detalii suplimentare despre punerea în aplicare a dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acordurile comerciale bilaterale.

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf

Organizația pentru cooperare și dezvoltare economică (OCDE) în Guatemala. În plus, a fost acordat sprijin statului Costa Rica în elaborarea planului său național privind conduita profesională responsabilă și a fost lansat un program privind conduita profesională responsabilă la care participă Costa Rica și Panama.

3.4 Acordul economic și comercial cuprinzător (CETA) UE-Canada

Anul 2018 a marcat împlinirea primului an calendaristic integral de punere în aplicare a CETA. Toate instrumentele de gestionare, cum ar fi regulamentul de procedură pentru diversele comitete, au fost instituite și aproape toate comitetele s-au reunit pentru prima dată²³. Noua politică de transparență a UE a fost complet implementată: agende, precum și rapoartele comune ale comitetelor și grupurilor de lucru convenite cu Canada sunt disponibile pe [site-ul internet al Comisiei](#)²⁴. Reuniunile comitetului au contribuit la îmbunătățirea înțelegerii reciproce a perspectivelor părților, ceea ce este important pentru punerea în aplicare a acordului.

Evoluția schimburilor comerciale

Comerțul bilateral total a ajuns la 72 de miliarde EUR în 2018, ceea ce corespunde unei creșteri de 4,5 % comparativ cu 2017. Produsele chimice au înregistrat cea mai mare creștere a exporturilor din UE, cu 1,5 miliarde EUR (creștere de 23 %), urmate de sectorul mașinilor și aparatelor, cu 850 milioane EUR (creștere de 10 %). Și exporturile de produse agroalimentare au înregistrat o creștere, respectiv cu 4 %, reprezentând 9 % din exporturile UE în Canada. Excedentul comercial al UE a crescut la peste 10 miliarde EUR în 2018 (creștere de la 6 miliarde EUR în 2017).

În 2018, exporturile efectuate de Canada în UE au înregistrat o mică scădere, cu 1,7 % (521 de milioane EUR) comparativ cu 2017, în mare parte determinată de o scădere a exporturilor de semințe oleaginoase (de 300 de milioane EUR). Cu toate acestea, comparativ cu media din perioada 2015-2017, exporturile din Canada în UE au crescut cu 5 %.

Progrese înregistrate în primul an de punere în aplicare

În prima sa reuniune din septembrie 2018, comitetul mixt a avut un schimb formal de opinii cu privire la punerea în aplicare a CETA. Reuniunea a oferit, de asemenea, o oportunitate de a evalua progresul în contextul revizuirii timpurii a capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă, în urma acordului din octombrie 2016 privind [Instrumentul comun de interpretare](#)²⁵. Comitetul a adoptat trei recomandări importante privind:

- (i) [comerțul, acțiunile climatice și Acordul de la Paris](#)²⁶
- (ii) [comerțul și aspectele de gen](#)²⁷
- (iii) [întreprinderile mici și mijlocii](#)²⁸.

²³ Doar Comitetul de recunoaștere reciprocă a calificărilor profesionale nu s-a întrunit în 2018. Prima reuniune a acestui comitet a avut loc în aprilie 2019.

²⁴ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1811>

²⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22017X0114\(01\)&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22017X0114(01)&from=RO)

²⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157415.pdf

²⁷ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157419.pdf

²⁸ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157417.pdf

Aceste recomandări au deschis calea pentru o mai bună cooperare în cadrul CETA cu privire la aceste aspecte-cheie. De asemenea, comitetul mixt a revizuit activitatea desfășurată de diferitele comitete specializate, inclusiv probleme care necesită o atenție suplimentară, cum ar fi, pentru UE, gestionarea contingentelor tarifare pentru brânză, accesul la piața canadiană a vinurilor și a băuturilor spirtoase și punerea în aplicare și asigurarea respectării dispozițiilor CETA privind indicațiile geografice.

În contextul Forumului de cooperare în materie de reglementare, Canada și UE au adoptat un plan de lucru, care include activități de cooperare în domeniul securității cibernetice, al bunăstării animalelor, al produselor cosmetice și farmaceutice, precum și al siguranței produselor de larg consum. În plus, în cadrul Comitetului pentru măsuri sanitare și fitosanitare, Canada și UE au convenit să consolideze cooperarea pentru combaterea rezistenței la antimicrobiene.

Modificarea Legii canadiene privind mărcile comerciale pentru a proteja indicațiile geografice ale produselor alimentare, care a fost introdusă ca urmare a CETA, a instituit o procedură pentru aplicarea sa directă de către deținătorii de drepturi din UE pentru protecția indicațiilor geografice. Noul sistem a generat deja un prim rezultat în 2018, legat de protecția denumirii „Prosciutto di Carpegna”. Producătorii europeni care sunt interesați să exporte în Canada au în prezent acces la un mecanism eficace și simplu pentru a-și proteja indicațiile geografice. Pentru a-i ajuta în acest sens, Comisia a elaborat un [ghid practic pentru întreprinderi privind indicațiile geografice din Canada](#)²⁹.

În cele din urmă, eforturile privind crearea sistemului jurisdicțional în materie de investiții instituit în cadrul CETA au continuat, deși dispozițiile referitoare la sistem nu se aplică încă, fiind în curs de ratificare de către toate statele membre ale UE. În [avizul său 1/17](#)³⁰ din 30 aprilie 2019, Curtea de Justiție a UE a confirmat compatibilitatea dispozițiilor CETA referitoare la sistemul jurisdicțional în materie de investiții cu dreptul UE.

Comerțul și dezvoltarea durabilă

În primul an de punere în aplicare, ambele părți și-au intensificat eforturile pentru punerea în aplicare a dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Pe lângă pregătirea celor trei recomandări menționate anterior (privind comerțul și acțiunile climatice, comerțul și aspectele de gen și întreprinderile mici și mijlocii), UE și Canada au făcut primii pași pentru punerea lor în aplicare. Printre acești pași s-au numărat planul de lucru comun UE-Canada privind comerțul și aspectele de gen și o conferință pe tema „CETA: Acțiuni privind comerțul și clima” care a avut loc la 24 ianuarie 2019. În cadrul conferinței au fost analizate, împreună cu părțile interesate, inclusiv întreprinderile din domeniul tehnologiei ecologice, modalitățile de utilizare optimă a cadrului instituțional și juridic al CETA pentru a sprijini punerea în aplicare a Acordului de la Paris. Canada și UE au continuat să colaboreze în privința priorităților comune de cooperare convenite în cursul primului comitet pentru comerț și dezvoltare durabilă și au facilitat instituirea structurilor societății civile de fiecare parte pentru a monitoriza punerea în aplicare.

²⁹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/april/tradoc_157873.pdf

³⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TEXT/PDF/?uri=CELEX:62017CV0001\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TEXT/PDF/?uri=CELEX:62017CV0001(02))

Chestiuni nesoluționate

Primul an integral de punere în aplicare a fost încununat de succes pentru ambele părți, neobservându-se efecte negative. Cu toate acestea, o serie de probleme restante trebuie rezolvate.

Una dintre aceste probleme este reprezentată de sistemul de administrare instituit de Canada pentru gestionarea contingentelor de brânză. Deși ratele de utilizare pe 2018 a contingentelor de brânză au fost excelente, situându-se la 99,1 % și la 71,1 % pentru brânzeturile premium și, respectiv, brânza industrială, UE rămâne îngrijorată cu privire la modul în care se utilizează contingentele, deoarece acest lucru are un impact semnificativ asupra valorii acestora pentru exportatorii din UE. Gradul de utilizare a contingentelor s-a concentrat pe perioada de final a anului, cu creșteri semnificative ale importurilor în Canada în ultimele două luni ale anului 2018. Comisia consideră că alocarea a 50 % din contingentul de brânză cu valoare ridicată producătorilor canadieni de brânză are un efect de denaturare semnificativă asupra gradului de asimilare și a valorii contingentului și nu este compatibilă cu dispozițiile CETA. În temeiul CETA, contingentele ar trebui alocate „*persoanelor cu cele mai mari șanse de a le utiliza*”³¹. În aprilie 2019, UE a solicitat o revizuire la jumătatea perioadei a sistemului de administrare a contingentelor de brânză prevăzut de CETA.

O altă preocupare majoră din perspectiva UE este existența unor practici discriminatorii care afectează comerțul cu vinuri și băuturi spirtoase din UE. UE consideră că mai multe practici existente în Canada aplicate la nivel federal și provincial nu sunt compatibile cu angajamentele Canadei în temeiul CETA.

La rândul său, Canada și-a exprimat îngrijorarea cu privire la punerea în aplicare de către UE a Protocolului CETA privind acceptarea reciprocă a rezultatelor evaluărilor conformității și a gestionării administrative a contingentelor tarifare ale UE. De asemenea, Canada și-a exprimat preocuparea potrivit căreia capacitatea sa de a beneficia de pe urma CETA ar fi afectată de cerințele de etichetare ale țării de origine la nivel național și la nivelul UE și de unele standarde sanitare și fitosanitare ale UE.

Porcelanosa (Spania) - Ceramică de o parte și de alta a Atlanticului

Porcelanosa este o întreprindere din domeniul ceramicii, care comercializează plăci de înaltă calitate pentru bucătării și băi și beneficiază de oportunități de afaceri îmbunătățite în Canada.

Porcelanosa a beneficiat de condiții de export mai relaxate, ceea ce a dus la o deschidere semnificativă a pieței canadiene, inclusiv a pieței mari de achiziții publice canadiene la nivel federal și de stat.

„Avem speranțe mari pentru piața canadiană. De exemplu, recent am deschis un nou magazin într-una dintre cele mai exclusiviste zone comerciale din Toronto. CETA ne-a permis să ne îmbunătățim prețurile și să devenim mai competitivi. De asemenea, numărul formalităților administrative pentru exporturile UE în Canada s-a redus. Pentru operațiunile Porcelanosa în Canada, acordul este cu siguranță foarte favorabil.”

Silvestre Segarra Soriano ,
Manager exporturi, Porcelanosa Group

Stella Milano 1952 – Bijuterii italiene care spun o poveste

³¹ Anexa 2B din CETA.

Stella Milano 1952 este o societate cu tradiție în fabricarea bijuteriilor. În 1952, în umbra Domului din Milano, patru frați au înființat societatea care produce și vinde bijuterii.

Înainte de CETA, Canada impunea tarife la import de până la 8,5 % în cazul bijuteriilor. Odată cu reducerile tarifare introduse de CETA, exporturile Stella Milano către Canada au crescut cu 30 %.

„CETA ne-a ajutat să ne extindem vânzările în Canada cu aproape o treime. Având în vedere că tot mai mulți importatori din Canada ne contactează, ne așteptăm la o creștere și mai mare.”

Dimitri Stella,

Director general, Stella Milano 1952

4. ZONE DE LIBER SCHIMB APROFUNDATE ȘI CUPRINZĂTOARE (ZLSAC)

4.1 Georgia

ZLSAC cu Georgia este în vigoare din septembrie 2014, iar punerea sa în aplicare este pe calea cea bună. Per ansamblu, schimburile comerciale bilaterale de bunuri au crescut cu 3 % în 2018, dar exporturile din Georgia au scăzut cu 1,6 %, ceea ce a dus la o creștere ușoară a schimburilor comerciale dintre UE și Georgia.

Georgia a înregistrat progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a strategiei sale sanitare și fitosanitare în 2017. Cu toate acestea, nu este încă autorizată să exporte carne și produse lactate în UE, iar întreprinderile din Georgia au încă dificultăți în a respecta standardele de siguranță ale UE pentru produse precum alunele. UE continuă să sprijine Georgia în modernizarea sistemului sanitar și fitosanitar.

În ceea ce privește achizițiile publice, Georgia încă mai trebuie să înființeze un organism independent de revizuire a achizițiilor publice, iar țara trebuie, de asemenea, să își alinieze legislația privind achizițiile publice cu cea a UE.

Programul de sprijin 2018-2019 pentru întreprinderile mici și mijlocii este pus în aplicare în continuare. Acesta este completat de un proiect privind supravegherea pieței³² pentru a sprijini Georgia în ceea ce privește alinierea cadrului său de reglementare cu legislația UE. De asemenea, UE continuă să sprijine Agenția de concurență din Georgia.

În cele din urmă, în 2018, Georgia a adoptat un plan de lucru privind comerțul și dezvoltarea durabilă pentru perioada 2018-2020, care acoperă elementele-cheie necesare pentru punerea în aplicare a capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă (inclusiv inspecția muncii și dialogul social, comerțul ilegal cu specii sălbatice de faună și floră, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea comerțului cu produse rezultate din exploatarea forestieră ilegală și punerea în aplicare eficace a angajamentelor privind acțiunile climatice).

4.2 Republica Moldova

ZLSAC se aplică din septembrie 2014. De la acea dată, comerțul a crescut continuu. În 2018, comerțul general a crescut cu 14 %, iar balanța comercială a rămas pozitivă pentru UE.

În 2018, eforturile de apropiere a legislației au continuat, înregistrându-se unele progrese în ceea ce privește măsurile sanitare și fitosanitare, sectorul energetic, achizițiile publice și

³² 1,5 milioane EUR pentru perioada ianuarie 2018 - decembrie 2018.

legislația tehnică. De asemenea, Republica Moldova pregătește un nou cod vamal. Republica Moldova încă mai trebuie să își modifice legislația națională, pentru a-și îndeplini obligația în ceea ce privește normele privind ajutoarele de stat. UE intenționează să pună în aplicare un nou proiect care să sprijine funcționarea mecanismelor de consultare a societății civile instituite în temeiul capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă ale acordurilor sale comerciale, care vor aduce beneficii atât UE, cât și grupurilor consultative interne ale Republicii Moldova.

4.3 Ucraina

Schimburile comerciale dintre Ucraina și UE au crescut de la aplicarea provizorie a acordului în 2016. Comerțul bilateral a ajuns la 40 de miliarde EUR în 2018, ceea ce corespunde unei creșteri de 9 % comparativ cu 2017. În 2018, UE a reprezentat destinația a 42 % din exporturile Ucrainei la nivel mondial. UE a menținut un excedent comercial de 4 miliarde EUR.

Ucraina a înregistrat progrese într-o serie de sectoare. UE salută în special noul proiect de lege privind achizițiile publice, pe care guvernul ucrainean intenționează să îl prezinte Parlamentului în 2019. Ucraina înregistrează progrese și în ceea ce privește alinierea cadrului său de reglementare și a standardelor la legislația UE, în timp ce continuă procesul de apropiere legislativă în ceea ce privește măsurile sanitare și fitosanitare, cooperarea vamală și facilitarea comerțului. Cu toate acestea, Ucraina trebuie să își îmbunătățească procesul de aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală, fiind necesar să instituie o legislație care să respecte standardele internaționale. În plus, Ucraina trebuie să facă progrese în ceea ce privește alinierea legislației proprii la normele UE privind ajutoarele de stat.

Comisia a răspuns la importurile în creștere rapidă de bucăți de carne de pasăre non-standard din Ucraina, care au început în 2016. Pentru a elimina riscul de importuri nelimitate, Comisia, pe baza autorizării de către Consiliu, a negociat cu Ucraina o modificare a acordului de asociere, limitând aceste importuri și reintroducând taxa vamală în regimul clauzei națiunii celei mai favorizate pentru importurile care depășesc limitele. În continuare se fac progrese pentru finalizarea oficială a acestui amendament.

UE continuă să monitorizeze și să ridice în raportul cu Ucraina o serie de alte bariere din calea comerțului, cum ar fi noua lege a taxei pe valoarea adăugată adoptată de Ucraina în 2018, care refuză restituirea taxei pe valoarea adăugată la exporturile de rapiță și soia.

Având în vedere lipsa de progrese în ceea ce privește interdicția la exportul de lemn, UE a lansat o solicitare de consultări bilaterale privind soluționarea litigiilor în temeiul acordului de asociere (a se vedea secțiunea 10 privind „Aplicarea juridică”).

În timp util pentru a doua reuniune a subcomitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă dintre UE și Ucraina din 13 noiembrie 2018, urmată de un forum deschis pentru societatea civilă la 14 noiembrie 2018, a fost creat grupul consultativ al Ucrainei pentru demararea discuțiilor și a lucrărilor concrete cu grupul consultativ al UE.

În conformitate cu [planul de acțiune cu 15 puncte din februarie 2018](#) privind comerțul și dezvoltarea durabilă, în special tema acestuia privind „prioritățile țării”, discuțiile din cadrul subcomitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă s-au concentrat pe domeniile-cheie ale activităților de punere în aplicare a dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă UE-Ucraina, inclusiv pe aspectele comerciale și de muncă (inspecția muncii, modernizarea relațiilor de muncă, dialogul social), precum și pe problemele comerciale și de mediu (gestionarea durabilă a pădurilor și producția de lemn, vânzările, prelucrarea și comerțul

afere). În urma reuniunii subcomitetului, UE și Ucraina au publicat o serie de [concluzii operaționale](#), precum și o [declarație comună](#) către societatea civilă³³.

5. ACORDURI DE LIBER SCHIMB DE „PRIMĂ GENERAȚIE”

5.1 Elveția

În 2018, Elveția, a treia țară parteneră comercială a UE ca mărime per ansamblu (captând 7 % din comerțul de mărfuri al UE cu țări din afara UE), a rămas principala țară parteneră comercială a UE în temeiul acordurilor comerciale preferențiale. În 2018, UE a înregistrat un excedent comercial puternic cu Elveția, de ordinul a 48 de miliarde EUR.

Elveția este a doua țară parteneră comercială a UE ca importanță pentru servicii. Valoarea serviciilor furnizate de UE în Elveția a crescut constant în ultimii cinci ani, ajungând la 119 miliarde EUR în 2017, o creștere de 2 % comparativ cu 2016. Serviciile furnizate de Elveția în UE s-au ridicat la o valoare de 72 de miliarde EUR în 2017, o scădere cu 23 % comparativ cu anul precedent. UE a menținut un excedent comercial în cazul serviciilor.

În ceea ce privește investițiile străine directe (ISD), Elveția este, de asemenea, un partener-cheie, revenindu-i 13 % din investițiile străine directe ale UE. Stocurile de ISD în UE deținute de Elveția au atins valoarea de 802 miliarde EUR în 2017 și au indicat o creștere medie anuală de 15 % în ultimii patru ani. Stocurile de ISD ale UE deținute în Elveția s-au ridicat la 979 de miliarde EUR în 2017, cu o creștere medie anuală de 10 % în aceeași perioadă de timp.

În septembrie 2018, mult așteptata reformă a sistemului de impozitare a întreprinderilor, de modificare a statutului fiscal cantonal discriminatoriu al întreprinderilor, care era problematic și din punctul de vedere al ajutoarelor de stat, a fost aprobată de parlamentul elvețian. Noua legislație ar trebui să intre în vigoare la 1 ianuarie 2020.

În noiembrie 2018 au fost încheiate la nivel politic negocierile dintre UE și Elveția privind un acord-cadru instituțional, inclusiv soluționarea independentă a litigiilor, normele privind ajutoarele de stat, precum și un angajament de a moderniza acordul de liber schimb din 1972 și alte acorduri în domeniul comerțului. Cu toate acestea, Consiliul Federal Elvețian nu a aprobat încă acordul, pe care UE îl consideră o condiție prealabilă pentru încheierea unor acorduri viitoare privind participarea elvețiană pe piața internă a UE și, de asemenea, un element esențial pentru deciziile cu privire la progrese suplimentare către accesul reciproc avantajos la piață.

5.2 Norvegia

Norvegia ocupă locul al treilea în rândul țărilor partenere comerciale preferențiale ale UE. Comerțul bilateral a rămas puternic în 2018, cu o creștere de aproape 11 % față de 2017. Deficitul comercial al UE cu Norvegia a ajuns la aproape 30 de miliarde EUR. Deficitul global în creștere a fost determinat în mare măsură de importurile mai mari de produse minerale, care au înregistrat o creștere de aproape 6 miliarde EUR.

Exporturile UE de produse neagricole au crescut cu peste 3 miliarde EUR, ceea ce reprezintă o creștere de 6,3 % comparativ cu 2017. Exporturile de produse agroalimentare din UE au rămas, de asemenea, semnificative și au înregistrat un excedent comercial de aproape 4 miliarde EUR.

³³ http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=144

Un nou acord care liberalizează și mai mult comerțul cu unele produse agricole a intrat în vigoare în 2018. Revizuirea regimului comercial pentru produsele agricole prelucrate ar trebui să se afle în prezent pe ordinea de zi. Mai mult, UE este pregătită să reia negocierile privind protecția indicațiilor geografice.

Norvegia este cea de a șasea țară parteneră comercială a UE ca mărime în ceea ce privește serviciile. Comerțul cu servicii a fost stabil în 2017, cu schimburi comerciale totale în valoare de 44 de miliarde EUR și un excedent comercial ușor mai mare pentru UE decât în 2016, și anume peste 13 miliarde EUR. Balanța comercială a serviciilor a rămas pozitivă pentru UE – la fel cum a fost în ultimii ani.

5.3 Țările mediteraneene și din Orientul Mijlociu

UE este o principală regiune parteneră comercială pentru majoritatea țărilor sud-mediteraneene și din Orientul Mijlociu. În acest context, acordurile comerciale preferențiale ale UE cu opt țări partenere din regiune (Algeria, Egipt, Israel, Iordania, Liban, Maroc, teritoriile palestiniene ocupate și Tunisia) sunt în vigoare de mai mulți ani. Aceste acorduri includ elemente de asimetrie pentru majoritatea țărilor, astfel încât să promoveze dezvoltarea economică în regiune și o integrare mai strânsă pe piața internă a UE, incluzând dispoziții privind concurența și ajutoarele de stat.

În 2018, comerțul total dintre UE și cei opt parteneri a ajuns la 175 de miliarde EUR (respectiv 4 % din comerțul UE pe piața mondială), o creștere de 2 % comparativ cu 2017. UE menține un excedent comercial cu cele opt țări partenere comerciale preferențiale sud-mediteraneene și din Orientul Mijlociu luate împreună, deși excedentul a scăzut cu 10 % comparativ cu 2017 (și anume, un nivel ușor mai scăzut decât scăderea de 13 % observată în perioada de raportare anterioară). Această tendință se explică prin creșterea exporturilor din țările respective către UE și, parțial, prin efectul măsurilor comerciale restrictive pe care unele dintre acestea le-au impus în ultimii ani, în efortul de a-și îmbunătăți balanța comercială: întrucât UE este principalul exportator al regiunii, exporturile sale sunt adesea afectate.

În ceea ce privește comerțul cu produse agroalimentare, UE a înregistrat în 2018 un excedent de aproape 5 miliarde EUR cu regiunea. În același timp, unele țări partenere au înregistrat creșteri ale exporturilor lor de produse agroalimentare, de exemplu Tunisia (+44 %, în mare parte determinată de uleiul de măsline), teritoriile palestiniene ocupate (+25 %) și Maroc (+5 %). Maroc și Tunisia au un excedent comercial cu UE în sectorul agroalimentar.

UE și-a exprimat îngrijorarea față de țările partenere comerciale cu privire la înmulțirea măsurilor comerciale restrictive pe care mai multe dintre acestea le-au adoptat, în special Algeria, Egipt și, mai recent, Tunisia³⁴. UE continuă să semnaleze aceste probleme țărilor partenere sud-mediteraneene și din Orientul Mijlociu cu fiecare ocazie, întrucât relațiile comerciale trebuie să rămână bazate pe norme, iar UE se așteaptă ca partenerii săi să își respecte angajamentele.

UE este pregătită să continue să sprijine reformele partenerilor săi comerciali, în vederea creșterii competitivității și a capacității de export a regiunii sud-mediteraneene și a Orientului Mijlociu. Negocierile pentru extinderea și modernizarea acordurilor comerciale sunt în curs cu Tunisia și pot fi reluate în curând cu Maroc. Modernizarea și aprofundarea acordurilor

³⁴ În iulie 2019, Comisia a fost informată că măsurile restrictive la import impuse de Tunisia în noiembrie 2018 au fost eliminate. Comisia va continua să monitorizeze situația pentru a se asigura că această barieră este eliminată efectiv.

existente ar trebui să contribuie la îmbunătățirea integrării economice cu vecinătatea sudică a UE, care cuprinde parteneri foarte importanți pentru UE. În plus, revizuirea în curs a Convenției cu privire la regulile de origine paneuromediteraneene va introduce norme mai flexibile și va facilita integrarea economică și comerțul în interiorul regiunii.

5.4 Mexic

Mexic este cel de al doilea partener comercial al UE din America Latină ca mărime, după Brazilia. Un acord comercial cuprinzător a intrat în vigoare în 2000 pentru mărfuri, iar în 2001, pentru servicii. În cei aproape 20 de ani de aplicare a acordurilor, comerțul bilateral cu mărfuri între UE și Mexic a crescut de peste trei ori. În 2018, comerțul dintre UE și Mexic a crescut cu aproape 6 %, iar UE a menținut un excedent comercial de 13 miliarde EUR, deși puțin mai redus decât în 2017. Exporturile UE în Mexic au crescut cu 4 %. Importurile din Mexic au crescut cu aproape 9 %, creștere determinată în mare parte de produsele neagricole.

Comerțul cu servicii a crescut cu 7 % în 2017, iar UE a înregistrat un excedent comercial de aproape 5 miliarde EUR.

În ultimii ani, UE și Mexic s-au axat pe negocierea modernizării acordului și, astfel, comitetul mixt nu s-a întrunit în 2018. Cu toate acestea, s-au înregistrat în continuare unele progrese în ceea ce privește deschiderea de noi oportunități de piață, în special în sectorul agricol, cu aprobarea unor state membre ale UE suplimentare pentru exporturile de carne de porc și produse din carne de porc. O reuniune a comitetului mixt a fost programată pentru 2019.

Este de așteptat ca acordul modernizat, odată ratificat, să impulsioneze relațiile comerciale cu Mexic și să ofere noi oportunități de acces la piață.

Mexicanii sunt invitați să guste ciocolata belgiană

Galler este un celebru producător de ciocolată care poartă numele fondatorului său, Jean Galler.

Recent, întreprinderea a intrat pe piața mexicană făcând echipă cu Belimport, o întreprindere de dimensiuni medii, cu sediul în orașul San Miguel de Allende din statul Guanajuato, aflat în centrul țării. Acest amplasament înseamnă că produsele Galler pot fi distribuite cu ușurință în magazinele și hotelurile din întregul Mexic, în special în centrele Querétaro și în capitala Mexico City.

„În prezent, avem costuri mai mari decât producătorii mexicani de ciocolată, din cauza tarifelor mari cu care ne confruntăm la importul produselor noastre belgiene. Noul acord comercial UE-Mexic va elimina tarifele vamale mexicane la ciocolata din UE, permițându-ne să concurăm într-un mod mai eficient.”

Thibaud Mariage,
reprezentant Galler în Mexic, director al Belimport.

5.5 Chile

Pe parcursul celor 15 ani de aplicare a pilonului comercial al Acordului de asociere UE-Chile, ambele părți au lucrat și au colaborat continuu pentru punerea în aplicare a acordului.

În 2018, comerțul dintre Chile și UE a crescut cu peste 8 %, cu o creștere puternică de 13 % a exporturilor UE, în special exporturile de mașini și aparate (+14 %) și de echipamente de transport, în special aeronave și piese pentru aeronave³⁵ (+27 %). În aceeași perioadă, importurile în UE din Chile au crescut cu 3 %. UE a înregistrat un excedent comercial de peste 1,5 miliarde EUR.

În ceea ce privește comerțul cu produse agroalimentare, în 2018, Chile a înregistrat un excedent comercial de peste 1,7 miliarde EUR, în creștere cu 4 % față de 2017. În ceea ce privește exporturile din Chile către UE, au predominat în continuare fructele (în special produsele extrasezon) și vinurile, care au reprezentat 40 % și, respectiv, 24 % din exporturile sale agroalimentare către UE.

În 2018, problema de lungă durată legată de peștele-spadă a fost rezolvată. În urma aderării statului Chile la Comisia interamericană pentru tonul tropical ca parte necontractantă cooperantă în iulie 2017, nu au mai existat restricții asupra navelor de pescuit pește-spadă ale UE care accesează porturile chiliene.

În timp ce unele state membre ale UE continuă să se confrunte cu probleme la exportul de fructe și legume în Chile și cu întârzieri în aprobarea produselor de origine animală, țara și-a deschis propriile piețe de produse lactate și de carne pentru state membre suplimentare, în special pentru carnea de vită și de porc. De asemenea, Chile a armonizat certificatul pentru ouă de incubatie și produse din ouă și a simplificat procedurile sale de aprobare a accesului pe piață, luând în considerare faptul că statele membre ale UE sunt supuse sistemului strict și armonizat al UE privind siguranța alimentară și veterinară.

În cele din urmă, Acordul UE-Chile privind comerțul cu produse ecologice a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2018. Deși nu este legat de acordul de asociere, acordul de recunoaștere a echivalenței pentru produsele ecologice va deschide noi oportunități pentru comerțul cu produse ecologice între cele două părți.

Începând cu noiembrie 2017, UE și Chile s-au angajat în negocierea unui acord modernizat ambițios, cuprinzător și progresiv.

5.6 Uniunea vamală cu Turcia

Turcia este cea de a doua țară parteneră comercială preferențială a UE ca mărime. După o perioadă de creștere economică puternică ce a început în 2013, economia Turciei a înregistrat o încetinire drastică în 2018. Deprecierea accentuată a lirei turcești și inflația ridicată generată de aceasta au afectat semnificativ exporturile UE, care au scăzut cu aproape 9 %. Pe de altă parte, importurile din Turcia în UE au crescut cu 9 % în aceeași perioadă, ceea ce a dus la un comerț aproape echilibrat, reducând excedentul UE de la 15 miliarde EUR în 2017 la 1 miliard EUR în 2018. Comerțul cu produse neagricole a fost cel mai afectat ca valoare.

Relațiile comerciale contractuale dintre UE și Turcia datează din 1963, când părțile au convenit să înființeze progresiv o uniune vamală, care a fost finalizată în 1996. Uniunea are ca scop asigurarea liberei circulații a tuturor bunurilor industriale și a anumitor produse agricole

³⁵ Trebuie menționat că, chiar și în absența creșterii achizițiilor de aeronave sau de piese pentru aeronave, exporturile UE tot ar fi crescut cu 6 %, ceea ce reflectă diversificarea exporturilor UE în ultimii cinci ani.

prelucrate între UE și Turcia. Cu toate acestea, de câțiva ani, funcționarea sa a fost îngreunată de o tendință continuă de creștere a barierelor în calea comerțului în Turcia. Un exemplu remarcabil este acela al abaterii Turciei de la tariful vamal comun pentru importurile din țări din afara UE prin impunerea de taxe suplimentare asupra unei game tot mai extinse de produse, solicitându-se, de asemenea, o dovadă a originii pentru mărfurile din UE. De asemenea, Comisia continuă să solicite punerea în aplicare nediscriminatorie a Protocolului adițional la Acordul de instituire a unei asocieri față de toate statele membre, incluzând Republica Cipro.

În decembrie 2016, Comisia a adoptat o propunere de modernizare a uniunii vamale. Cu toate acestea, pregătirile în această privință sunt în prezent suspendate, deoarece Consiliul a concluzionat că nu sunt prevăzute lucrări ulterioare în direcția modernizării uniunii vamale UE-Turcia. De îndată ce condițiile o vor permite, această modernizare rămâne o prioritate importantă pentru agenda comercială a UE.

La 2 aprilie 2019, UE a solicitat OMC să organizeze [consultări](#) cu Turcia ca răspuns la măsurile adoptate de aceasta, care au dus la o localizare forțată progresivă în Turcia a producției unei părți substanțiale a produselor farmaceutice exportate în această țară. Aceste măsuri par a fi, de asemenea, în contradicție cu angajamentele Turciei în cadrul uniunii vamale. Cazul este în curs de soluționare.

5.7 Acordurile de stabilizare și de asociere cu țările din Balcanii de Vest

În 2018, UE a rămas regiunea parteneră comercială numărul unu pentru Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo³⁶, Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia. Comerțul total dintre UE și cele cinci țări din Balcanii de Vest a crescut cu 10 %. Excedentul comercial al UE a fost stabil, situându-se la o valoare puțin peste 9 miliarde EUR.

În 2017, UE a fost, de asemenea, un furnizor major de investiții străine directe în regiune, în timp ce fluxurile externe totale au rămas stabile, la aproximativ 25 de miliarde EUR.

Cu toate acestea, problemele legate de economia informală și corupția continuă să afecteze mediul de afaceri. Lipsa unor norme eficace privind ajutoarele de stat rămâne o problemă și, în general, legislația în domeniul concurenței trebuie îmbunătățită. UE consideră – și insistă în dialogul său politic cu partenerii din Balcanii de Vest – că progresul în ceea ce privește mediul de afaceri, convergența normativă și lupta împotriva corupției este strâns legat de progresele privind statul de drept. În plus, încă mai trebuie îmbunătățite transparența și responsabilitatea procedurilor de achiziții publice. Ca aspect pozitiv, Comisia salută noua lege privind achizițiile publice, adoptată de Macedonia de Nord la începutul anului 2019, care ar trebui să conducă la îmbunătățirea transparenței și a concurenței și la intensificarea eforturilor depuse de Serbia și Muntenegru în privința modernizării legislației proprii privind achizițiile publice în conformitate cu cerințele UE.

Deși ar trebui să fie urmărite progrese suplimentare în ceea ce privește integrarea regională, semnarea unui acord privind serviciile de roaming la nivel regional, în aprilie 2019, care vizează crearea unei regiuni cu acces gratuit la serviciile de roaming în întreaga regiune până în 2021, ceea ce ar trebui să deschidă calea pentru reducerea costurilor de telecomunicații în regiune, servește drept un bun exemplu.

³⁶ Această denumire nu aduce atingere pozițiilor referitoare la statut și este în conformitate cu RCONU 1244/1999 și cu avizul Curții Internaționale de Justiție cu privire la declarația de independență a Kosovo.

6. ACORDURI DE PARTENERIAT ECONOMIC (APE) CU ȚĂRILE DIN AFRICA, ZONA CARAIBILOR ȘI PACIFIC

6.1 Acordul de parteneriat economic cu Comunitatea de Dezvoltare a Africii Australe (SADC)

Anul 2018 a fost primul an de aplicare completă a APE UE-SADC³⁷ de către toate părțile, după acordul intrat în vigoare cu titlu provizoriu pentru Mozambic la 4 februarie 2018. Toate țările APE SADC au început în prezent să pună în aplicare reducerile convenite.

Comerțul total de mărfuri între UE și țările APE SADC a crescut în 2018 cu 2,7 %. Creșterea a fost determinată de o creștere de 5,5 % a importurilor UE din țările APE SADC, în timp ce exporturile UE au înregistrat o ușoară scădere. Balanța comercială a rămas excedentară pentru țările APE SADC. Exporturile în creștere din țările APE SADC au fost determinate în mare parte de sporirea exporturilor de autovehicule din Africa de Sud și de diamante și metale prețioase din Africa de Sud și Lesotho. Au crescut, de asemenea, exporturile de vin și zahăr din Africa de Sud, de caju din Mozambic, de struguri din Namibia și de rom din Eswatini.

La prima reuniune din februarie 2019, consiliul mixt a adoptat cadrul instituțional al acordului, inclusiv dispoziții instituționale privind soluționarea litigiilor și lista arbitrilor. Aceasta va contribui la identificarea unor soluții la provocările legate de punerea în aplicare în viitor. De asemenea, consiliul mixt a pus bazele unui mecanism comun de monitorizare și pentru implicarea deplină a actorilor nestatali în punerea în aplicare a acordului.

În 2018, Africa de Sud a ridicat interdicția la importul de carne de pasăre pentru două din opt state membre ale UE, fără a indica modul în care intenționează să procedeze cu restul de șase state pentru care încă mai impune o interdicție. UE consideră că interdicțiile la import rămase ar trebui ridicate fără întârziere. Uniunea vamală Sud-Africană (SACU) a continuat, de asemenea, să aplice măsuri de salvagardare la importul de produse de carne de pasăre din UE și tarife la importurile de anumite textile, pe care UE continuă să le semnaleze omologilor săi, deoarece consideră că aceste măsuri sunt incompatibile cu acordul. La 14 iunie 2019, UE a solicitat consultări cu SACU cu privire la măsura de salvagardare impusă pentru produsele de carne de pasăre congelate (pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea 10.3).

Posibilitatea de a „cumula originea” între țările APE SADC, unul dintre principalele beneficii ale acordului, nu a fost încă activată de țările APE partenere. Cumularea originii ar permite statelor APE SADC să respecte cerințele privind originea în comun și, astfel, ar stimula lanțurile valorice regionale. UE își încurajează partenerii să facă progrese privind această problemă.

³⁷ Acesta este un acord între UE și șase (din 15) membri ai Comunității de Dezvoltare a Africii Australe (SADC): Botswana, Eswatini, Lesotho, Namibia, Africa de Sud (care, împreună, formează Uniunea vamală Sud-Africană, SACU) și Mozambic.

Femei din Africa de Sud în rândul producătorilor de vinuri

În Africa de Sud se produce vin de mai bine de trei secole. Cu toate acestea, până la sfârșitul apartheidului, în rândul producătorilor de vinuri calificați nu s-au numărat și persoane de culoare. Femeile tinere rup acum această barieră și utilizează APE (cu contingentul tarifar mare care se acordă pentru vin Africii de Sud) pentru a-și exporta produsele în UE.

Thokozani Wines este o întreprindere care promovează emanciparea persoanelor de culoare, lansată în urmă cu cincisprezece ani de Diemersfontein Wines pentru a-i transforma pe lucrătorii din fermele sale în acționari, contribuind la o emancipare economică extinsă a persoanelor de culoare. 85 dintre cei 115 angajați ai săi sunt în prezent acționari Thokozani, mulți dintre aceștia fiind femei, și beneficiază de programe de mentorat, de formare profesională și de dezvoltare a abilităților de bază pentru viață. Vinurile Thokozani sunt exportate în Țările de Jos, Germania, Suedia, Danemarca și Cehia.

„Exporturile de vinuri Thokozani în UE s-au îmbunătățit după intrarea în vigoare a APE SADC, însă trebuie să intensificăm eforturile dacă dorim să valorificăm pe deplin avantajele acestuia. Sprijinul UE pentru producătorii defavorizați de-a lungul istoriei este esențial și binevenit.”

Denise Stubbs, director Thokozani Wines

6.2 Acordul de parteneriat economic interimar cu Africa de Est și de Sud (ESA)

În 2018, APE interimar dintre UE și Madagascar, Mauritius, Seychelles și Zimbabwe a intrat în cel de al șaptelea an de aplicare provizorie. Uniunea Comorelor aplică acordul începând cu 7 februarie 2019. Cei patru parteneri inițiali ai ESA își vor pune în aplicare pe deplin angajamentele de liberalizare până în 2022, în conformitate cu calendarele lor respective în temeiul acordului.

În 2018, comerțul total dintre UE și ESA4 a atins nivelul cel mai ridicat cu Madagascar (1,9 miliarde EUR) și Mauritius (1,8 miliarde EUR), urmate de Zimbabwe (689 milioane EUR) și Seychelles (596 de milioane EUR). Importurile UE din cele patru țări partenere au scăzut cu 3,5 % în 2018. Acest lucru a fost determinat în principal de o scădere accentuată a volumului de zahăr importat din Mauritius și Zimbabwe.

Diversificarea exporturilor a avansat pentru Madagascar și Mauritius, dar până în prezent a fost limitată pentru Seychelles și Zimbabwe.

În urma exprimării interesului de către partenerii ESA de a extinde acordul dincolo de comerțul cu mărfuri, în 2018 a fost lansat un exercițiu de definire a domeniului său de aplicare, fiind finalizat în mai 2019. Negocierile pentru extinderea acordului ar trebui să înceapă până la sfârșitul anului 2019 și vor acoperi serviciile, investițiile și alte subiecte legate de comerț.

6.3 Acordul de parteneriat economic interimar cu Côte d'Ivoire

APE interimar cu Côte d'Ivoire se aplică provizoriu din septembrie 2016. Acesta este un acord comercial de sine stătător care va fi înlocuit de APE regional UE-Africa de Vest odată ce

acesta din urmă va intra în vigoare. După semnarea sa de către Gambia și Mauritania, 15 din 16 parteneri din Africa de Vest³⁸ au semnat în prezent APE regional UE-Africa de Vest.

În 2018, balanța comercială a fost pozitivă pentru Côte d'Ivoire, iar UE continuă să fie cea mai importantă regiune parteneră comercială a acestei țări. Cu toate acestea, în 2018, importurile UE din Côte d'Ivoire au scăzut cu 5 % din cauza scăderii valorii boabelor de cacao crude și prelucrate, la fel ca și importurile de cauciuc. Cacaoa și produsele de cacao prelucrate au reprezentat 64 % din totalul importurilor UE din Côte d'Ivoire în 2018. Exporturile UE în Côte d'Ivoire au fost stabile și au constat în principal în mașini și aparate mecanice, aparate electrice și autovehicule.

Côte d'Ivoire, cu sprijinul UE, a efectuat un studiu pentru a măsura impactul acordurilor APE interimare (cu Côte d'Ivoire și Ghana) asupra integrării regionale. Evaluarea a arătat că posibilele perturbări (de exemplu, cauzate de mijloacele de producție din UE liberalizate în cazul produselor prelucrate care circulă în regiune) vor afecta doar foarte puține produse comercializate și țări. Studiul oferă, de asemenea, soluții pragmatice pentru atenuarea riscului de denaturare.

În cadrul APE interimar, Côte d'Ivoire a început să își liberalizeze piața pentru importurile din UE începând cu 1 ianuarie 2019, până în 2029 fiind prevăzute și alte runde suplimentare de reduceri tarifare.

6.4 Acordul de parteneriat economic (APE) interimar cu Ghana

APE interimar cu Ghana se aplică provizoriu începând cu decembrie 2016 și este încă în fazele sale incipiente. Ghana a anunțat că va începe să își liberalizeze piața pentru importurile UE începând cu 2020. La fel ca în cazul APE interimar cu Côte d'Ivoire, acest APE interimar va fi înlocuit de APE regional cu Africa de Vest, odată ce acesta din urmă va intra în vigoare.

Importurile UE din Ghana au crescut cu aproape 50 % în 2018, ajungând la 3,1 miliarde EUR, în mare parte datorită creșterii exporturilor de ulei mineral din Ghana către UE. Exporturile de cacao, aluminiu, grăsimi și uleiuri vegetale, conserve de ton, precum și de nucă de cocos și banane din Ghana au crescut, de asemenea, în 2018. Exporturile UE în Ghana (în principal utilaje, uleiuri minerale și carne) au scăzut ușor în 2018. Balanța comercială pentru bunuri agricole și neagricole este pozitivă pentru Ghana.

Pe măsură ce Ghana va lua măsuri pentru a-și respecta angajamentele privind accesul la piață, se va acorda o atenție deosebită efectelor pe care APE interimar le-ar putea avea asupra economiei statului Ghana în ceea ce privește fluxurile comerciale și de investiții, veniturile publice și dezvoltarea durabilă.

6.5 Acordul de parteneriat economic (APE) cu Africa Centrală (Camerun)

Acordul, deschis pentru aderarea tuturor țărilor din Africa Centrală, este aplicat provizoriu de Camerun încă din august 2014. Camerun va liberaliza 80 % din importurile sale din UE în decursul a 15 ani, până în 2029. Primele runde de reduceri tarifare au avut loc deja în 2016 și 2017. Produsele vizate de comerțul liberalizat includ în principal mașini și echipamente industriale, materiale de construcție și produse industriale intermediare, care nu sunt fabricate la nivel local și care sunt utilizate de industria din Camerun.

³⁸ Nigeria este singura țară din Africa de Vest care nu a semnat încă acordul.

În 2018, importurile UE din Camerun au înregistrat o scădere de 7 %, coborând la nivelul anului 2016, după nivelul de vârf din 2017. Aceasta s-a datorat scăderii exporturilor de ulei mineral, boabe de cacao, banane și cauciuc din Camerun către UE. Exporturile de aluminiu și lemn către UE au crescut în 2018. Balanța comercială rămâne pozitivă pentru Camerun. Uleiul mineral este produsul de export predominant.

Mijloacele de producție mai ieftine contribuie la consolidarea producției și a ocupării forței de muncă la nivel local

La Société Anonyme des Brasseries du Cameroun (SABC) este un producător de bere și băuturi răcoritoare din Camerun. Este cel mai mare angajator din sectorul privat din țară, având aproximativ 10 000 de angajați în cadrul grupului și al filialelor sale. *Brasseries du Cameroun* deține o cotă de 75 % din piața cameruneză pentru bere și băuturi răcoritoare.

SABC este până în prezent cel mai mare beneficiar al preferințelor APE. Acesta importă o gamă de produse din UE, de exemplu, utilaje mai mari utilizate pentru îmbutelierea băuturilor, precum și ingrediente precum drojdia, hameiul, aromele și coloranții folosiți în producția acestora.

Deși beneficiază de preferințele APE, SABC încearcă tot mai mult să se aprovizioneze din surse locale. Întreprinderea are o filială locală care produce sticle și, de asemenea, cumpără 100 % din producția de porumb a Maïscam (una dintre marile întreprinderi agroindustriale ale țării) în fiecare an (10 000 de tone).

6.6 Acordul de parteneriat economic cu Forumul caraib al statelor din Africa, Caraibi și Pacific (CARIFORUM)

Anul 2018 a fost cel de al zecelea an de aplicare provizorie a acordului CARIFORUM între UE și 14 țări din Caraibi. În februarie 2019, Comisia a lansat o evaluare *ex post* a acordului, a cărei finalizare este preconizată să aibă loc în 2020. Rezultatele vor sta la baza Revizuirii comune a acordului UE-CARIFORUM și vor fi raportate în cadrul următoarei reuniuni a Consiliului mixt UE-CARIFORUM.

În 2018, comerțul total dintre UE și CARIFORUM a crescut cu 7 %, ajungând până la 9 miliarde EUR. Importurile UE din țările CARIFORUM au crescut cu 11 %, până la 3,9 miliarde EUR, fiind determinate de o creștere a importurilor de ulei mineral și produse chimice. Importurile UE de pește și crustacee, tutun și băuturi și băuturi spirtoase din țările CARIFORUM au crescut, de asemenea, în 2018, în timp ce importurile de zahăr și banane au scăzut. Exporturile UE către CARIFORUM au crescut cu 4,6 %, ajungând până la 5,1 miliarde EUR.

În cadrul celui de al 11-lea Fond European de Dezvoltare, UE contribuie cu 102 milioane EUR drept sprijin pentru cooperare și integrare economică regională, incluzând dezvoltarea sectorului privat, consolidarea capacităților comerciale și punerea în aplicare a APE în Caraibi. Acest sprijin implică, de exemplu, mini-subvenții pentru întreprinderile mici și mijlocii din Caraibi, pentru a le ajuta să înceapă să exporte către UE.

Având în vedere interesul deosebit al partenerilor CARIFORUM față de comerțul cu servicii cu UE, în 2018 părțile au înființat un comitet special pentru servicii.

În cele din urmă, s-au înregistrat progrese și în cadrul negocierilor în curs referitoare la un acord privind indicațiile geografice în cadrul APE UE-CARIFORUM.

6.7 Acordul de parteneriat economic (APE) cu țările din Pacific

Anul 2018 a fost cel de al optulea an de aplicare a acordului dintre UE și Papua-Noua Guinee. Fiji a început să aplice acordul în mod provizoriu în iulie 2014, iar Samoa îl aplică provizoriu începând din 31 decembrie 2018.

În 2018, comerțul total dintre UE și Fiji și Papua-Noua Guinee a înregistrat o scădere de 9 %. Cele două state din Pacific au înregistrat totuși un excedent comercial de 700 de milioane EUR cu UE.

Importurile UE de zahăr din Fiji au continuat să scadă, la fel cum s-a întâmplat în cazul mai multor țări ACP. Exporturile de ulei de palmier din Papua-Noua Guinee către UE, care este de departe principalul său produs agroalimentar de export către UE, au scăzut cu 16 %.

Până în prezent, s-a observat doar o ușoară diversificare a exporturilor țărilor din Pacific către UE.

Acordul este deschis pentru aderarea altor țări insulare din Pacific. Samoa s-a alăturat în 2018, iar procedurile pentru aderarea Insulelor Solomon și Tonga sunt în desfășurare.

7. COMERȚUL ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ: ACTUALIZARE CU PRIVIRE LA ACTIVITĂȚILE RECENTE

De la publicarea raportului din 2018, Comisia a continuat să își intensifice în mod semnificativ eforturile și acțiunile pentru punerea în aplicare a capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acordurile comerciale ale UE, pentru a da curs [planului de acțiune cu 15 puncte din februarie 2018](#). Obiectivul general al planului este de a asigura punerea în aplicare și asigurarea respectării mai eficace și mai asertivă a capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Rezultatele încep să apară pe măsură ce planul se derulează. Principalele inițiative din cele patru domenii ample de activitate ale planului au fost următoarele:

1. Cooperarea (cu statele membre, cu Parlamentul European și cu organizații internaționale)

Comisia a intensificat colaborarea cu statele membre. Grupul de experți dedicat privind comerțul și dezvoltarea durabilă s-a reunit de patru ori în 2018. Această acțiune a fost completată de activitatea delegațiilor UE și a ambasadelor statelor membre în țările partenere. Acest lucru a contribuit la promovarea sinergiilor cu statele membre cu privire la acțiuni specifice de punere în aplicare, cum ar fi un parteneriat cu Suedia pentru a sprijini Ecuador în procesul său de punere în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă.

Comisia a continuat colaborarea cu Parlamentul European, inclusiv prin grupuri de monitorizare, puncte de pe ordinea de zi a Comitetului pentru comerț internațional, informări tehnice și contacte individuale. Printre altele, aceste contacte au contribuit la furnizarea de informații pentru vizita deputaților Parlamentului European în Japonia din septembrie 2018.

Comisia a consolidat cooperarea cu organizațiile internaționale. Comisia și Organizația Internațională a Muncii (OIM) au făcut progrese către o cooperare mai strategică și mai flexibilă, în special prin semnarea, la sfârșitul lui 2018, a proiectului-umbrelă „Comerț pentru muncă decentă”. Acest proiect va sprijini acțiunile pentru îmbunătățirea aplicării Convențiilor fundamentale ale OIM în țările partenere comerciale ale UE. De asemenea, Comisia și-a continuat cooperarea permanentă cu OIM în mai multe țări partenere. În ceea ce privește mediul, Comisia a cooperat cu țările care reprezintă parteneri comerciali în contextul acordurilor multilaterale în domeniul mediului și a sprijinit punerea în aplicare a acestora, inclusiv prin acordul specific de cooperare cu Programul Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu.

2. Deschiderea unei căi pentru ca societatea civilă, inclusiv partenerii sociali, să își îndeplinească rolul în punerea în aplicare

Comisia și fiecare dintre grupurile consultative interne ale UE instituite în temeiul acordurilor comerciale care conțin un capitol privind comerțul și dezvoltarea durabilă au organizat reuniuni periodice pe tot parcursul anului pentru a-i informa pe reprezentanții societății civile cu privire la progresul și provocările legate de punerea în aplicare a dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă și pentru a afla părerile și opiniile acestora.

Comisia a mobilizat 3 milioane EUR printr-un nou proiect finanțat de Instrumentul de parteneriat: „Sprijin pentru participarea societății civile la punerea în aplicare a acordurilor comerciale ale UE”. Din noiembrie 2018, proiectul oferă asistență logistică și tehnică grupurilor consultative interne din UE și în unele țări partenere comerciale³⁹. De asemenea, acest proiect facilitează discuțiile comune sub forma unor ateliere anuale pe probleme de comerț și dezvoltare durabilă.

De asemenea, Comisia s-a adresat societății civile din țările vizate de acordurile de parteneriat economic (APE) pentru creșterea gradului de sensibilizare cu privire la acorduri și pentru a stimula implicarea și discuțiile. În noiembrie 2018, actorii nestatali din UE și țările APE SADC au organizat o a doua reuniune de dialog al societății civile în Namibia. În aprilie 2019, organul consultativ al societății civile stabilit pe teritoriul Côte d'Ivoire s-a reunit cu ambele părți ale acordului. De asemenea, au avut loc discuții cu Comisia, precum și cu Comitetul Economic și Social European, pentru a analiza posibilitatea construirii unei platforme a societății civile care să includă atât societatea civilă din Côte d'Ivoire, cât și pe cea europeană.

Creșterea gradului de implicare a comunității de afaceri în punerea în aplicare a capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă este un alt obiectiv-cheie. Pentru promovarea și sprijinirea asumării responsabilității sociale a întreprinderilor/a unei conduite profesionale responsabile, Comisia și Serviciul European de Acțiune Externă au lansat un program în valoare de 9 milioane EUR cu OIM, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului (OHCHR) prin intermediul [Instrumentului de parteneriat](#)⁴⁰. Acest program va finanța activitățile de comunicare și de consolidare a capacităților în America Latină, venind în completarea activităților similare aflate în derulare în Asia. De asemenea, Comisia a organizat un eveniment regional pe această temă în Guatemala, cu participarea OIM, OCDE și a unei serii de părți interesate din regiune.

3. Respectarea angajamentelor

Comisia a dezvoltat (înainte de punerea în aplicare și în cursul punerii în aplicare) teme prioritare privind comerțul și dezvoltarea durabilă pentru fiecare partener, pentru a facilita concentrarea eforturilor. Aceste priorități au fost comunicate statelor membre prin intermediul Grupului de experți privind comerțul și dezvoltarea durabilă, precum și societății civile, prin intermediul grupurilor consultative interne. Acest proces este în curs de desfășurare.

Comisia și-a intensificat monitorizarea și analiza respectării angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă ale unor parteneri comerciali, în special Peru și Coreea de Sud. În ceea ce privește Peru, Comisia a colaborat intens cu autoritățile publice și reprezentanții societății civile, inclusiv în timpul unei misiuni de informare care a avut loc la Lima, în octombrie

³⁹ În prezent, America Centrală, Columbia-Ecuador-Peru, CARIFORUM, Georgia, Republica Moldova, SADC și Ucraina.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/fpi/what-we-do/partnership-instrument-advancing-eus-core-interests_en

2018. UE și Peru au ajuns la o înțelegere privind modul de abordare a aspectelor problematice, astfel cum se reflectă în procesul-verbal al reuniunii subcomitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă din decembrie 2018⁴¹. În cazul Coreei de Sud, în decembrie 2018, Comisia a solicitat consultări formale în cadrul mecanismului de soluționare a litigiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă al acordului, ca urmare a preocupărilor UE de lungă durată în ceea ce privește nerespectarea de către Coreea de Sud a angajamentelor asumate în temeiul acordului de liber schimb privind standardele și acordurile multilaterale de muncă (pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea 10.1).

Comisia și-a intensificat eforturile pentru a sprijini țările partenere în etapele timpurii ale punerii în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Aceste eforturi au inclus elaborarea, în parteneriat cu Consiliul Național al Comerțului din Suedia, a unui manual pentru punerea în aplicare a dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă pentru Ecuador. În Vietnam și Singapore, accentul a fost plasat pe respectarea principiilor fundamentale ale muncii, atât prin reforme în domeniul muncii, cât și prin ratificarea convențiilor fundamentale ale OIM. Vietnam a ratificat recent Convenția 98 a OIM și a indicat că va adopta un nou cod al muncii, inclusiv principiile fundamentale ale muncii. În septembrie 2018, Mexicul a ratificat Convenția 98 a OIM privind dreptul de organizare și negociere colectivă, îndeplinind astfel unul dintre angajamentele sale legate de capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă a viitorului Acord comercial UE-Mexic. Alte activități s-au axat pe pregătirea structurii instituționale a organelor guvernamentale, precum și a structurilor societății civile.

Pentru a mobiliza resurse pentru punerea în aplicare a angajamentelor comerciale și de dezvoltare durabilă și pentru a promova complementaritățile și sinergiile, Comisia a demarat un proces de întocmire a unui inventar al tuturor proiectelor relevante, adresându-se statelor membre prin contactarea capitalelor UE și a ambasadelor statelor membre în țările partenere.

La 23 ianuarie 2019, ca urmare a adoptării Recomandării privind comerțul și clima în contextul CETA, Comisia a găzduit un atelier privind comerțul și clima cu participarea societății civile și a întreprinderilor, pentru a discuta legătura dintre comerț și climă și pentru a identifica posibile inițiative suplimentare pe această temă.

Comisia a introdus cu succes dispoziții consolidate privind comerțul și clima [inclusiv angajamente de punere în aplicare a Acordului de la Paris, cooperare și acțiuni comune cu privire la obiectivele Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (UNFCCC)] în capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acordurile încheiate cu Mexic, Vietnam, Japonia și Singapore. Dispoziții similare sunt incluse în negocierile în curs de desfășurare.

UE a desfășurat activități de informare privind economia circulară în Chile, Columbia, Japonia, Mexic, Maroc, Peru și Singapore pentru a promova parteneriatele de afaceri și investiții ecologice și a face schimb de cunoștințe cu privire la politicile și bunele practici legate de economia circulară. Aceste activități au contribuit la includerea de dispoziții specifice privind economia circulară în acordul modernizat cu Mexic. În plus, au fost finanțate două proiecte regionale privind materialele plastice care vizează țările din Asia de Sud-Est și America Latină.

⁴¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/february/tradoc_157701.pdf

4. Transparență și comunicare

Comisia lucrează în prezent la îmbunătățirea paginilor sale web privind comerțul și dezvoltarea durabilă, pentru ca informațiile relevante să fie mai ușor accesibile. Comitetul Economic și Social European întreprinde un exercițiu similar în legătură cu activitatea grupurilor consultative interne.

În urma unei sesizări din octombrie 2017 din partea organizațiilor societății civile, în care acestea își exprimă îngrijorarea cu privire la nerespectarea de către Peru a angajamentelor sale privind comerțul și dezvoltarea durabilă, Comisia a participat la reuniuni cu caracter tehnic cu autoritățile și părțile interesate ale societății civile din Peru. Problemele semnalate în sesizare au fost incluse și în discuțiile din cadrul reuniunii subcomitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă din decembrie 2018. În martie 2019, Comisia a informat organizațiile societății civile care au depus sesizarea cu privire la rezultatul angajamentului sporit cu autoritățile peruane cu privire la aspectele problematice.

8. COMERȚUL AGROALIMENTAR ÎN CADRUL ACORDURILOR COMERCIALE ALE UE: INFORMAȚII ACTUALIZATE CU PRIVIRE LA EVOLUȚIILE RECENTE

Evoluția fluxurilor comerciale

În 2018, comerțul agroalimentar în cadrul acordurilor comerciale preferențiale ale UE a continuat să crească, spre deosebire de comerțul agroalimentar general al UE pe piața mondială, care a scăzut ușor. Exporturile UE de produse agroalimentare în cadrul acordurilor preferențiale au crescut cu 2,2 % (+1 miliard EUR) și au contribuit la succesul exporturilor agroalimentare din UE. Importurile agroalimentare UE au scăzut ușor, și anume cu 0,6 %.

În perioada de raportare, comerțul UE cu produse agroalimentare cu țările partenere comerciale preferențiale a reprezentat 30 % din totalul exporturilor agroalimentare din UE și 40 % din importuri. Cu un excedent de 11 miliarde EUR, acordurile comerciale de primă generație au contribuit cu mai mult de jumătate la excedentul global tot mai mare al comerțului agroalimentar al UE pe piața mondială. Băuturile spirtoase, vinul, pasteles și produsele de patiserie au fost cei mai importanți factori de contribuție la creșterea exporturilor din UE. În același timp, importurile de grâu, cafea neprăjită și zahăr au scăzut.

Creșterea exporturilor a fost deosebit de puternică cu țările partenere ale acordurilor comerciale de a doua generație (+5 %) și cu zonele de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (+11 %). CETA, în primul său an integral de punere în aplicare, a contribuit cu o rată de creștere de 4 % la exporturile către Canada (această rată fiind deosebit de ridicată pentru citrice, brânză și ciocolată).

Cele trei destinații principale de export pentru exporturile de produse agroalimentare din UE în rândul partenerilor comerciali preferențiali au fost Elveția, Norvegia și Canada, exporturile către aceste țări reprezentând 12 % din exporturile agroalimentare în 2018. Aproximativ 47 % din exporturi au fost preparate alimentare precum ciocolata, preparatele pentru sugari și pasteles (22 %), alimente procesate precum brânzeturile și vinul (15 %) și alte băuturi (9 %).

O patiserie franceză dezvoltă o afacere „dulce” în Canada

Confiserie du Roy René este o patiserie franceză specializată în „calissons”, dulciuri fabricate din fructe și migdale confiate, din 1920. Compania a adoptat o strategie de internaționalizare în 2014, profitând de acordurile comerciale ale UE cu parteneri din întreaga lume.

Din 2015, compania și-a dublat deja cifra de afaceri provenită din exporturi, care constituie în prezent peste 9 % din cifra sa de afaceri totală.

Ratificarea acordului comercial al UE cu Canada permite patiseriei să ofere „calissons” la prețuri mai competitive, datorită reducerii tarifelor comerciale.

Primele trei țări de origine ale importurilor agroalimentare în rândul țărilor partenere comerciale preferențiale au fost Ucraina, Elveția și Turcia, care au furnizat 13 % din totalul importurilor agroalimentare din UE. Produsele primare au constituit cea mai mare parte a importurilor agroalimentare din UE (~ 63 %), în principal fructe tropicale (18 %), fructe proaspete și uscate (13 %) și cafea neprăjită (5,6 %).

Acordurile comerciale ale UE includ dispoziții privind protecția producătorilor din UE de produse sensibile, precum carnea de vită, carnea de pasăre sau zahărul. Acestea fie sunt excluse pe deplin din schimburile comerciale preferențiale, fie, dacă sunt excluse parțial, intră sub incidența contingentelor tarifare atent calibrate. În cazul fructelor și legumelor sensibile, este aplicat un sistem al prețurilor de intrare pe durata principalei perioade de recoltare în UE.

Deși de multe ori sunt privite în mod critic în timpul negocierilor, acordurile comerciale ale UE oferă un potențial important pentru exporturile UE de produse agricole. De exemplu, Japonia și Coreea de Sud sunt piețele aflate pe pozițiile doi și trei pentru exporturile de carne de porc din UE și au un potențial semnificativ de creștere. Aceste piețe reprezintă 42 % din exporturile totale de carne de porc din UE. Exporturile în Coreea de Sud au crescut de la punerea în aplicare a acordului comercial, cu o creștere suplimentară de 12 % în 2018, în pofida faptului că exporturile din trei state membre ale UE sunt interzise din cauza focarelor de pestă porcină africană.

Produsele agricole sensibile din UE continuă să beneficieze de pe urma acordurilor comerciale. De exemplu, în 2018, UE a exportat aproape 162 000 de tone de carne de vită în țările partenere preferențiale, ceea ce reprezintă o creștere de 20 % comparativ cu 2017. Țările partenere comerciale preferențiale absorb două treimi din totalul exporturilor de carne de vită din UE, principalii parteneri fiind Turcia, Bosnia și Herțegovina, Israel și Elveția. Acest lucru arată că atunci când schimburile comerciale nu sunt îngreunate de măsuri sanitare neechitabile și nejustificate sau de taxe de import prohibitive, carnea de vită din Europa este apreciată pe piețele-cheie de export.

În mod similar, producătorii europeni de zahăr au avut rezultate bune în 2018, exportând peste 3 milioane de tone de zahăr (+48 % comparativ cu 2017), un nivel record după 2014. Deși rezultatele privind exportul de zahăr din UE au fost impulsionate în mare măsură de finalizarea reformei regimului UE pentru zahăr, acordurile comerciale bilaterale au contribuit, de asemenea, la acest rezultat. Spre exemplu, Egiptul a fost principala piață de export pentru zahărul din UE în 2018. Acest stat a importat peste 500 000 de tone de zahăr european cu taxe zero, datorită acordului comercial UE-Egipt existent⁴².

În cazul Japoniei, exporturile agroalimentare din UE s-au intensificat deja în 2018 (de exemplu, exporturile de carne de pasăre au crescut cu 78 %), în parte datorită cooperării accelerate pentru a rezolva o serie de probleme legate de măsurile sanitare și fitosanitare.

⁴² În absența unui acord comercial preferențial, Egiptul aplică un tarif de 20 % pentru zahărul brut.

Taxele la carnea de porc și vită vor fi eliminate în totalitate sau vor fi reduse semnificativ în timp⁴³.

Indicații geografice

În 2018, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește protecția indicațiilor geografice ale UE în unele țări partenere, de exemplu prin înregistrarea „Prosciutto di Carpegna” în Canada. Mexicul a acceptat să protejeze o listă scurtă de 340 de indicații geografice ale UE în acordul modernizat. La începutul anului 2019, Singapore a adoptat o lege nouă privind indicațiile geografice, care a deschis posibilitatea deținătorilor de drepturi din UE să își depună cererile înainte de intrarea în vigoare a acordului.

Comisia a lansat un studiu privind valoarea exporturilor de produse cu indicații geografice ale UE. Acest studiu va fi o actualizare a unui studiu⁴⁴ din 2013, care a arătat, la acea dată, că 20 % din produsele europene cu indicație geografică erau exportate în afara UE, reprezentând o valoare de aproximativ 11,5 miliarde EUR pe an.

Măsuri sanitare și fitosanitare

Măsurile sanitare și fitosanitare reprezintă în continuare obstacole semnificative pentru exporturile de produse agroalimentare ale UE, iar acordurile comerciale sunt instrumente importante pentru eliminarea acestor bariere. Uneori, se pot obține progrese încă din timpul negocierilor, deoarece țările partenere comerciale dezvoltă o mai bună înțelegere a sistemelor naționale respective. Acest lucru este ilustrat cel mai bine prin aprobarea de către Mexic a exporturilor de fructe din unele state membre ale UE fără cerințe legate de controalele anterioare vămii⁴⁵. S-au înregistrat progrese și în ceea ce privește interzicerea la nivel național de către Japonia a importurilor de carne de pasăre impusă mai multor state membre ale UE ca răspuns la focarele de gripă aviară. Japonia a ridicat în cele din urmă interdicția la importul de produse de pasăre pentru 27 de state membre. În plus, Vietnam a autorizat importul de carne de vită din alte două state membre ale UE.

Cu toate acestea, o serie de chestiuni problematice persistă. Piața sud-coreeană este în continuare închisă pentru carnea de vită din Europa, și în 2018 s-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește procesarea cererilor statelor membre ale UE, unele dintre acestea fiind nesoluționate încă din 2014. O situație similară există și în cazul altor țări partenere comerciale ale UE, precum Columbia și Peru. UE folosește orice ocazie pentru a semnaliza problema absenței nejustificate a accesului pe piață pentru carnea de vită din Europa.

O altă problemă importantă este aceea că mai multe țări partenere comerciale nu recunosc încă principiul regionalizării și măsurile de regionalizare ale UE. Acest lucru ar fi important pentru a le permite fermierilor europeni să beneficieze pe deplin de pe urma acordurilor comerciale ale UE, în special în sectoarele europene ale cărnii de pasăre și de porc. În plus, ca reacție la izbucnirea focarelor de pestă porcină africană care au afectat porcii mistreți din Belgia în 2018, 16 țări, inclusiv Japonia, Coreea de Sud și Mexic, au impus interdicții la

⁴³ A se vedea Fișa informativă APE UE-Japonia – Produse din carne <https://www.eubusinessinjapan.eu/sites/default/files/meat-factsheet.pdf>

⁴⁴ https://ec.europa.eu/agriculture/newsroom/106_ro

⁴⁵ Controlul anterior vămii se referă la o cerință din partea anumitor țări partenere comerciale de a-și detașa inspectorii în țara de export pentru a verifica lotul înainte de expediere. Costurile sunt de obicei percepute de exportator, ceea ce face ca, de multe ori, schimburile comerciale să nu fie profitabile. În cadrul acordului modernizat, Mexic s-a angajat să nu mai solicite controlul anterior vămii pentru expedierile UE.

import la nivel național care au afectat și alte state membre ale UE. UE a solicitat acestor țări să ridice restricțiile, care sunt în contradicție cu standardele și principiile internaționale.

UE este de departe cel mai mare exportator de carne de porc din lume. Cu toate acestea, prezența peștei porcine africane la porcii mistreți și la porcii domestici în unele state membre ale UE a avut un impact puternic asupra producătorilor de porci din UE, deoarece multe țări partenere comerciale au impus interdicții la nivel național pentru statele membre ale UE afectate. Aceste restricții comerciale nu sunt conforme cu prevederile OMC, sunt nejustificate din punctul de vedere al riscurilor și nu sunt necesare, deoarece măsurile de control ale UE sunt eficace în prevenirea transmiterii bolii prin comerț. Până în prezent, statele membre UE afectate reprezintă aproximativ 18 % din exporturile de carne de porc din UE înainte de izbucnirea focarelor, iar compensarea a fost posibilă. Cu toate acestea, focarele din principalele state membre ale UE producătoare de carne de porc ar fi greu de compensat dacă politicile de import ale marilor țări partenere comerciale ar rămâne neschimbate.

Bunăstarea animalelor

În 2018, Comisia a adoptat un [raport către Parlamentul European și Consiliu](#) privind impactul activităților internaționale în materie de bunăstare a animalelor asupra competitivității crescătorilor europeni de animale într-o lume globalizată⁴⁶. Raportul oferă o imagine de ansamblu asupra activităților de cooperare ale Comisiei pentru promovarea bunăstării animalelor la nivel internațional. Concluziile raportului arată că promovarea globală a standardelor UE privind bunăstarea animalelor contribuie la obiectivul pe termen lung de îmbunătățire a bunăstării animalelor la nivel mondial, reducând în același timp practicile comerciale neloiale. Raportul a confirmat rolul important al cooperării internaționale în ceea ce privește bunăstarea animalelor, inclusiv în contextul acordurilor comerciale preferențiale.

Promovarea produselor agroalimentare

Pentru a ajuta întreprinderile din UE să beneficieze de oportunități de export în cadrul acordurilor comerciale ale UE în sectorul agroalimentar, din bugetul UE s-a alocat o sumă de 179 de milioane EUR pentru promovarea produselor UE, inclusiv în Canada, Columbia, Mexic și Coreea de Sud. Programele vizează o gamă amplă de tematici, de la campanii generale privind alimentația sănătoasă la sectoare de piață specifice. Activitățile de promovare includ și organizarea de seminare (de exemplu, în Coreea de Sud), cu obiectivul de a promova standardele sanitare și fitosanitare ridicate ale UE, indicațiile geografice sau agricultura ecologică.

Locuri de muncă și comerțul agroalimentar

Comisia a publicat pe portalul său de date pentru modelarea agroeconomică (DataM) un [instrument interactiv](#)⁴⁷ pentru calcularea numărului de locuri de muncă generate de comerțul agroalimentar din UE. Acest instrument este deschis publicului și va ajuta la determinarea legăturii dintre exporturile de produse agroalimentare și locurile de muncă din diferite sectoare ale economiei.

⁴⁶ COM(2018) 42 final, 26.1.2018.

⁴⁷ <https://data.jrc.ec.europa.eu/collection/datam>

9. ACTIVITĂȚI ÎN DERULARE ÎN ANUMITE DOMENII

9.1 Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile)

Deși Comisia nu dispune de statistici exacte despre participarea IMM-urilor la comerțul UE⁴⁸, activitatea de cercetare sugerează că rolul acestora în cadrul comerțului internațional a crescut. Pe baza unui [studiu realizat de economistul-șef al DG Comerț în 2016](#)⁴⁹, IMM-urile au reprezentat aproximativ 30 % din exporturile de mărfuri ale UE pe piața mondială și 86 % dintre exportatorii UE au fost IMM-uri⁵⁰. În perioada 2012 - 2016, valoarea exporturilor realizate de IMM-uri a crescut cu aproape 20 %, puțin mai rapid decât valoarea totală adăugată de IMM-uri în economia UE. În 2016, 80 % din totalul importurilor în UE din țări din afara UE au provenit de la IMM-uri, reprezentând 38 % din valoarea globală a importurilor UE.

IMM-urile suportă mai greu decât întreprinderile mari costul intrării pe o piață nouă. De exemplu, depășirea barierelor comerciale și de investiții nu este un proces simplu pentru nicio întreprindere, însă pentru IMM-uri poate genera provocări insurmontabile. Politica comercială a UE răspunde nevoilor specifice ale IMM-urilor, în special atunci când vine vorba de creșterea transparenței și de a asigura o mai mare ușurință de utilizare și o mai mare accesibilitate a informațiilor cu privire la acordurile comerciale.

Pentru a crea un mediu comercial mai favorabil pentru IMM-uri, Comisia furnizează orientări pentru a explica modul în care funcționează acordurile comerciale, de exemplu în legătură cu:

- regulile de origine;
- licitațiile publice;
- protecția drepturilor de proprietate intelectuală;
- acceptarea standardelor internaționale;
- recunoașterea calificărilor profesionale și
- facilitarea obținerii vizelor.

Un cadru unic de reglementare pentru comerțul internațional ar fi cea mai bună soluție pentru crearea unor condiții de concurență echitabile pentru IMM-uri, însă eforturile multilaterale avansează foarte lent. Prin urmare, acordurile comerciale sunt un instrument important pentru a ajuta IMM-urile să se implice în activitățile de comerț internațional.

Odată cu comunicarea intitulată „[Comerț pentru toți](#)”, UE a inclus dispoziții privind IMM-urile în toate acordurile comerciale noi și propune includerea unui capitol specific dedicat IMM-urilor, pentru a se asigura că întregul acord funcționează mai bine pentru IMM-uri. Acest capitol include, în general, angajamente pentru UE și țările partenere de a furniza informații despre conținutul acordului comercial respectiv pe un site dedicat care are o bază de date cu opțiuni de căutare prin introducerea codului tarifar, cu informații despre tarife, cerințe privind importul, reguli de origine etc. În plus, capitolul conține dispoziții privind

⁴⁸ Statele membre ale UE nu sunt obligate să furnizeze date privind importul și exportul pentru fiecare dimensiune de întreprindere.

⁴⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/International_trade_in_goods_by_enterprise_size

⁵⁰ Alte surse menționează un număr mai mare pentru IMM-uri, deoarece statisticile Eurostat arată o categorie de întreprinderi cu dimensiune „necunoscută”. Un raport al economistului-șef al DG Comerț a estimat că, în 2012, cel puțin 619 000 de IMM-uri realizau exporturi în afara UE (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/april/tradoc_153348.pdf)

existența unui punct de contact pentru IMM-uri de fiecare parte pentru a facilita cooperarea bilaterală la nivelul administrației și interacțiunea cu comitetele instituite în baza acordului, asigurând că nevoile IMM-urilor sunt abordate în mod adecvat. În plus, Comisia negociază norme simplificate și similare în noile acorduri comerciale și în cele în curs de modernizare, spre exemplu în domeniul regulilor de origine.

Acordul de parteneriat economic UE-Japonia este primul care include un [capitol dedicat IMM-urilor](#)⁵¹. Negocierile privind capitolele dedicate IMM-urilor au fost, de asemenea, încheiate la nivel tehnic cu Mexic și Mercosur în 2018. Sunt în curs negocieri cu Indonezia, Australia, Noua Zeelandă, Chile și Tunisia. Deși CETA nu include un capitol distinct privind IMM-urile, la 26 septembrie 2018, UE și Canada au convenit cu privire la o „[recomandare pentru IMM-uri](#)”⁵² specifică. Aceasta prevede că ambele părți trebuie să furnizeze informații privind accesul la piață și să creeze puncte de contact pentru IMM-uri.

Comisia, statele membre ale UE și asociațiile de întreprinderi depun în continuare eforturi pentru creșterea gradului de sensibilizare cu privire la oportunitățile oferite de acordurile comerciale ale UE. Comisia furnizează pe [site-ul său web](#) informații despre acordurile comerciale preferențiale. Un exemplu recent este site-ul web specific pentru IMM-uri cu privire la [Acordul de parteneriat economic UE-Japonia](#)⁵³. În conformitate cu angajamentele sale în temeiul capitolului dedicat IMM-urilor, Ministerul Afacerilor Externe al Japoniei a publicat, de asemenea, informații pe [site-ul său web](#). În plus, [Baza de date a UE privind accesul la piețe](#)⁵⁴ oferă informații pentru IMM-urile care doresc să efectueze exporturi din UE, în timp ce [Serviciul de asistență în materie de comerț](#)⁵⁵ oferă informații relevante pentru importatorii în UE. În prezent, Comisia lucrează la dezvoltarea unui nou portal web de tip „ghișeu unic”, care ar trebui să ofere IMM-urilor servicii îmbunătățite.

⁵¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/august/tradoc_157228.pdf#page=503

⁵² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157417.pdf

⁵³ <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/eu-japan-economic-partnership-agreement/>

⁵⁴ <https://madb.europa.eu/madb/>

⁵⁵ <https://trade.ec.europa.eu/tradehelp/>

Un producător german contribuie la creșterea volumelor de export la nivel mondial

Acordul comercial dintre UE și Africa de Sud a intrat în vigoare în 2000. Acesta a ajutat un mic producător de utilaje din regiunea germană Suabia să profite de noile oportunități de export, să stimuleze ocuparea forței de muncă și să partajeze inovarea tehnologică cu țările partenere comerciale.

AERO-LIFT exportă dispozitive de ridicare cu vid în Africa de Sud, oferta sa variind de la componente la utilaje întregi. Acestea sunt utilizate, de exemplu, în industrie, pentru ridicarea încărcăturilor grele. De la încheierea acordului comercial, valoarea de export a unui singur tip de produs a crescut de la 15 000 EUR la 100 000 EUR. În același timp, întreprinderea beneficiază de costuri vamale și administrative reduse care se ridică la aproximativ 5 % din valoarea produsului.

„Fără un acord comercial, nu am fi putut fi prezenți în Africa de Sud”, declară Tobias Pauli, director general al AERO-LIFT Vakuumtechnik GmbH, o mică afacere de familie din Binsdorf, Suabia.

9.2 Servicii

Deschiderea comerțului cu servicii se referă la abordarea restricțiilor cantitative și discriminatorii din legislația internă. Negocierile în acest domeniu au ca scop să asigure faptul că furnizorilor de servicii din UE li se permite să furnizeze servicii pe piețele externe și că nu sunt discriminați față de alte firme din același sector.

Toate acordurile comerciale „de nouă generație” și acordurile privind zonele de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare conțin dispoziții privind serviciile, contribuind la stabilirea și consolidarea unui cadru de reglementare care facilitează furnizarea de servicii, concomitent cu protejarea consumatorilor. Printre acordurile încheiate cu țările din Africa, zona Caraibilor și Pacific, doar Acordul de parteneriat economic (APE) cu zona Caraibilor acoperă serviciile, în timp ce alte APE includ clauze de revizuire pentru negocieri într-o etapă ulterioară.

S-au înregistrat progrese semnificative în acordurile recent negociate (cum ar fi cele cu Japonia sau Mexic), întrucât acestea includ dispoziții moderne atât în domeniul serviciilor, cât și al comerțului digital. Acordurile care se negociază în prezent (cum ar fi cele cu Australia și Noua Zeelandă) trebuie să se bazeze pe aceste dispoziții ambițioase.

Acordul de parteneriat economic UE-Japonia include angajamente cuprinzătoare cu privire la servicii și investiții, bazate pe o listă negativă completă (și anume, părțile au enumerat doar acele sectoare pe care le exclud complet sau cărora li se aplică restricțiile). Acordul conține, de asemenea, dispoziții de reglementare importante, care depășesc Acordul General privind Comerțul cu Servicii (GATS) al Organizației Mondiale a Comerțului. Aceste îmbunătățiri suplimentare vor ajuta întreprinderile din UE care doresc să intre pe piața japoneză, dar și pe cele care sunt deja active pe piața japoneză, să obțină rapid licențele sau autorizațiile necesare. În plus, acordul cu Japonia oferă un cadru pentru o cooperare de reglementare mai strânsă în domeniul serviciilor financiare și a condus la o înțelegere între UE și Japonia privind circulația persoanelor fizice în scopuri de afaceri.

Un alt exemplu sectorial elocvent este cel al capitolului privind comerțul digital inclus în acordurile comerciale moderne. Problemele privind comerțul digital au fost abordate în acorduri în trecut, dar în acordul UE-Canada (CETA) a fost incluse dispoziții mai cuprinzătoare, cu îmbunătățiri suplimentare aduse Acordului de parteneriat economic UE-

Japonia. Negocierile încheiate recent cu Mexicul stabilesc discipline care se aplică tuturor sectoarelor reglementate prin acord, care răspund provocărilor economiei digitale și sunt indispensabile pentru buna funcționare a comerțului online de bunuri și servicii. În acest acord se regăsesc norme care interzic taxele vamale pentru transmisiile electronice sau divulgarea obligatorie a codului sursă, precum și norme privind consolidarea încrederii, cum ar fi serviciile electronice de încredere, contractele electronice, comunicarea comercială nesolicitată (*spam*) și protecția consumatorului.

Efectele acordurilor comerciale asupra comerțului UE cu servicii cu țări terțe nu sunt ușor cuantificabile, însă datele disponibile demonstrează o creștere a exporturilor de servicii ale UE. De exemplu, exporturile de servicii în Coreea de Sud și Chile au crescut cu 7 % și, respectiv, cu 17 %, între 2016 și 2017, în timp ce exporturile în Canada au crescut cu 7 % în aceeași perioadă. În plus, comerțul cu servicii în 2017 a atins aproape 35 % din valoarea totală a schimburilor comerciale dintre UE și Canada, peste 50 % pentru UE-CARIFORUM și aproape 65 % pentru UE-Panama (media pentru UE-America Centrală fiind de aproximativ 30 %).

9.3 Acordul de parteneriat economic UE-Japonia – lucrări pregătitoare⁵⁶

Acordul de parteneriat economic UE-Japonia a intrat în vigoare la 1 februarie 2019. În 2018, pentru a se pregăti pentru aplicarea acestui nou acord comercial important, Comisia a elaborat o serie de pachete informative adresate fiecărui stat membru al UE, întreprinderilor și publicului larg, inclusiv descrieri generale ale conținutului acordului, grafice informative adaptate pentru fiecare stat membru al UE și mai multe ghiduri privind chestiunile vamale și rezultatele agricole. În [Baza de date a UE privind accesul la piețe](#) au fost adăugate informații practice relevante în mod specific pentru IMM-uri. Comisia a participat la un număr mare de evenimente de sensibilizare pentru a sprijini statele membre ale UE în activitățile lor de comunicare.

În plus, [Centrul de cooperare industrială UE-Japonia](#)⁵⁷ (o platformă cofinanțată UE-Japonia) a creat un [Serviciu de asistență pentru sprijinirea punerii în aplicare a acordului](#). Serviciul de asistență este un instrument practic care se adresează în special IMM-urilor. Acesta primește solicitări individuale de informații privind acordul și oferă IMM-urilor acces la diferite surse de informații suplimentare și la alte servicii gratuite. Centrul organizează seminare online de instruire pe teme specifice și, de asemenea, lansează periodic pachete informative sectoriale („fișe tehnice”) cu informații despre modificările și oportunitățile de export introduse de Acordul de parteneriat economic UE-Japonia. Serviciul de asistență este strâns legat de alte activități ale centrului, cum ar fi asistența pentru achiziții publice sau asistența privind proprietatea intelectuală.

Înainte de intrarea în vigoare a acordului, UE și Japonia au colaborat pentru a finaliza configurația administrativă necesară punerii în aplicare a acestuia. Această colaborare a inclus:

- schimburi de informații privind procedura inițială de administrare a contingentelor tarifare;
- proceduri de aprobare pentru o serie de practici oenologice pentru facilitarea exporturilor de vinuri din UE;

⁵⁶ A se vedea secțiunea dedicată [Acordului de parteneriat economic UE-Japonia](#) pe site-ul web al Comisiei.

⁵⁷ <https://www.eu-japan.eu/>

- unele aspecte tehnice privind cerințele vamale pentru acordarea preferințelor tarifare (de exemplu, tratamentul informațiilor comerciale confidențiale);
- stabilirea structurilor de guvernanta pentru punerea în aplicare a capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă;
- elaborarea normelor procedurale și a altor norme necesare funcționării comitetelor mixte, precum și a sistemului de soluționare a litigiilor prevăzut de acord.

Eforturile continuă în ceea ce privește unele aspecte menționate mai sus, precum și alte aspecte-cheie pentru consolidarea parteneriatului economic UE-Japonia.

Bord Bia, Irish Food Board (Oficiul alimentar irlandez) (Irlanda)

Bord Bia, Irish Food Board (Oficiul alimentar irlandez), a primit o subvenție pentru promovarea cărnii de vită din UE, un proiect în valoare de 3,7 milioane EUR, care este cofinanțat de UE în proporție de 80 %⁵⁸. Între 2017 și 2019, *Bord Bia* a participat la mai multe campanii de promovare, care au urmărit să evidențieze standardele înalte ale UE în materie de siguranță, calitate și durabilitate alimentară în Japonia.

„Câștigarea dreptului de a conduce această campanie UE este o recunoaștere a Irlandei drept țară exportatoare cu un istoric puternic de promovare și furnizare a cărnii de vită de calitate care este produsă în mod durabil. Acest program ne permite să ne extindem activitățile într-un moment în care diversificarea pe piețele internaționale este mai importantă ca niciodată ... această campanie ne oferă posibilitatea de a desfășura fiecare dintre aceste activități în beneficiul producătorilor irlandezi și din UE.”

Tara McCarthy, CEA, *Bord Bia*

9.4 Îmbunătățirea gradului de asimilare a acordurilor comerciale ale UE

Întreprinderile din UE și din țările partenere pot valorifica avantajele acordurilor comerciale ale UE numai dacă dețin informații pertinente cu privire la conținutul acestor acorduri și înțeleg cum pot beneficia de acestea în practică. În urma activităților descrise în raportul precedent, în 2018, Comisia și-a intensificat eforturile de sensibilizare cu privire la acordurile comerciale ale UE și de a facilita adoptarea acestora.

Printre alte eforturi, Comisia și-a promovat activitatea pe un portal online care va oferi un punct de acces unic pentru exportatorii și importatorii din UE. Acest portal va facilita înțelegerea de către întreprinderi, în special cele mici și mijlocii, a cerințelor de acces pe piață în țările partenere (în total peste 120 de destinații de export) și pe piața UE. Datorită integrării preconizate a două baze de date, Baza de date privind accesul la piețe și Serviciul de asistență în materie de comerț, întreprinderile vor avea un acces mai bun la informațiile privind preferințele tarifare și cerințele de reglementare care se aplică produselor lor în baza unui anumit acord comercial, precum și la regulile de origine. Noul portal va include informații despre un prim lot de acorduri comerciale și va fi extins treptat în timp.

⁵⁸ Regulamentul (UE) nr. 1144/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind acțiunile de informare și promovare referitoare la produsele agricole puse în aplicare pe piața internă și în țările terțe și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 3/2008 al Consiliului.

În plus, în 2018, Comisia și-a consolidat colaborarea cu [Rețeaua întreprinderilor europene \(EEN\)](#)⁵⁹ și cu organizațiile de promovare a comerțului din statele membre ale UE pentru a produce un impact asupra întreprinderilor mici și mijlocii și a-și orienta mai bine campaniile de sensibilizare și informare. Comisia a înființat un nou grup de lucru EEN pentru punerea în aplicare a acordurilor de liber schimb, care a elaborat un set de materiale informative pentru acordurile comerciale. Rețeaua va desemna contacte pentru acordurile comerciale și va organiza sesiuni de formare pentru partenerii EEN din toate statele membre ale UE cu privire la modul de promovare a beneficiilor acordurilor comerciale în rândul întreprinderilor europene.

10. APLICAREA JURIDICĂ

De la publicarea raportului din 2018, UE a recurs la mecanismele de soluționare a litigiilor instituite prin acordurile cu Coreea de Sud, Ucraina și Uniunea vamală Sud-Africană. Situația acestor litigii în august 2019 este explicată mai jos. În plus, la 2 aprilie 2019, UE a solicitat OMC să organizeze [consultări](#)⁶⁰ cu Turcia ca răspuns la măsurile adoptate de aceasta din urmă, care au dus la o localizare forțată progresivă în Turcia a producției unei părți substanțiale a produselor farmaceutice exportate în această țară. Aceste măsuri par a fi, de asemenea, în contradicție cu angajamentele Turciei în cadrul uniunii vamale. Cazul este în curs de soluționare.

Comisia monitorizează îndeaproape punerea în aplicare a acordurilor comerciale ale UE și va avea în vedere utilizarea aplicării juridice, în special în cazuri de importanță economică sau sistemică majoră. Acordurile comerciale preferențiale ale UE prevăd aplicarea robustă a angajamentelor în vederea asigurării unei soluționări prompte și eficiente a litigiilor, inclusiv cu privire la chestiuni care depășesc Acordul OMC (de exemplu, litigiul cu Coreea de Sud privind drepturile lucrătorilor). În cazul în care măsura respectivă pare să încalce atât Acordul OMC, cât și un acord comercial aplicabil între UE și țara parteneră, OMC rămâne un sistem bine testat și transparent de soluționare a litigiilor care reprezintă prima opțiune, asigurând coerența în interpretarea angajamentelor relevante.

10.1 Soluționarea litigiilor cu Coreea de Sud

În cadrul capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă al Acordului de liber schimb UE-Coreea de Sud, Coreea de Sud s-a angajat „să respecte și să aplice în legile și practicile sale” drepturile fundamentale prevăzute de Organizația Internațională a Muncii (OIM), în special dreptul la libertatea de asociere și dreptul la negocieri colective. În plus, Coreea de Sud s-a angajat să depună „eforturi continue și susținute” pentru ratificarea convențiilor OIM restante⁶¹.

În lipsa unor progrese, la 17 decembrie 2018, UE a decis să [solicite consultări](#)⁶² cu Coreea de Sud în cadrul regimului bilateral de soluționare a litigiilor. Având în vedere lipsa de eforturi

⁵⁹ Rețeaua, co-finanțată prin [Programul COSME](#) al UE, este disponibilă în peste 60 de țări și reunește 3 000 de experți din 600 de organizații membre. Obiectivul său este de a ajuta întreprinderile mici și mijlocii în activitățile lor internaționale.

⁶⁰ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/april/tradoc_157821.pdf

⁶¹ Convenția nr. 87 privind libertatea de asociere, Convenția nr. 98 privind dreptul de organizare și negociere colectivă, Convenția nr. 29 privind munca forțată și Convenția nr. 105 privind abolirea muncii forțate.

⁶² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/december/tradoc_157586.pdf

suficiente în ceea ce privește ratificarea convenției OIM în cauză, UE a solicitat [constituirea unui grup special](#)⁶³ la 2 iulie 2019.

10.2 Soluționarea litigiilor cu Ucraina

În ianuarie 2019, UE a decis să solicite consultări cu Ucraina cu privire la restricțiile impuse la exportul de lemn în cadrul regimului bilateral de soluționare a litigiilor prevăzut de Acordul de asociere UE-Ucraina. Restricția la export a vizat inițial lemnul pentru construcții și cheresteaua provenite de la zece specii și, începând cu 2015, a fost extinsă la toate tipurile de lemn neprelucrat (inclusiv lemnul de pin începând din 2017).

UE a semnalat Ucrainei problema în mai multe rânduri, întrucât restricția la export este incompatibilă cu Acordul de asociere. Consultările au avut loc în februarie 2019, dar problema nu a fost rezolvată. Prin urmare, în iunie 2019, UE a decis să solicite înființarea unei [comisii de arbitraj](#)⁶⁴ pentru a examina această chestiune și a se pronunța asupra ei.

10.3 Soluționarea litigiilor cu Uniunea vamală Sud-Africană

La 14 iunie 2019, UE a [solicitat consultări](#)⁶⁵ cu Uniunea vamală Sud-Africană (SACU) în cadrul Părții privind evitarea litigiilor și soluționarea acestora a Acordului de parteneriat economic UE-SADC (APE UE-SADC). Solicitarea se referea la măsura de salvagardare impusă asupra bucăților de pui nedezosate congelate exportate din UE. UE consideră că SACU a impus măsura cu încălcarea principiilor și a normelor prevăzute de APE UE-SADC.

UE și-a semnalat în mod repetat preocupările față de SACU la diferite niveluri și în diferite ocazii. Întrucât preocupările UE nu au fost abordate în mod satisfăcător, UE a decis să intensifice angajamentul cu SACU solicitând consultări, care trebuie să aibă loc în termen de 40 de zile de la notificarea solicitării.

11. CONCLUZII

În 2018, deși creșterea comerțului global a încetinit și protecționismul a crescut, acordurile comerciale preferențiale ale UE au continuat să aibă efecte de facilitare a comerțului. Dincolo de eliminările totale sau parțiale ale tarifelor, acordurile continuă să contribuie la dezvoltarea unui sistem de comercializare bazat pe norme și au îmbunătățit accesul pe piață pentru produsele și investițiile UE în țările partenere. De asemenea, acestea contribuie la diversificarea economică și la creștere în țările partenere în curs de dezvoltare. Alte efecte pozitive ale acordurilor comerciale ale UE au inclus o securitate juridică sporită în domenii precum comerțul cu servicii și achizițiile publice, precum și o mai bună protecție a intereselor-cheie ale UE, precum drepturile de proprietate intelectuală, inclusiv indicațiile geografice.

În plus, noua generație de acorduri comerciale preferențiale este, de asemenea, un instrument important pentru promovarea valorilor europene legate de drepturile lucrătorilor și de protecția mediului, inclusiv schimbările climatice.

⁶³ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/july/tradoc_157992.pdf

⁶⁴ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2034>

⁶⁵ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2031>

În același timp, multe obstacole comerciale în calea utilizării oportunităților acordurilor comerciale ale UE sunt încă în vigoare, iar în 2018 au apărut altele noi. UE va continua să ia măsurile necesare pentru înlăturarea acestor bariere, inclusiv pentru utilizarea instrumentelor bilaterale sau multilaterale de aplicare, după caz.

În efortul de a îmbunătăți transparența și responsabilitatea, Comisia va continua să raporteze anual cu privire la punerea în aplicare a acordurilor comerciale preferențiale ale UE cu țările din afara UE.

ANEXA 1: RATELE DE UTILIZARE A PREFERINTELOR LA IMPORTURILE UE

Țara exportatoare	2015	2016	2017	2018
Acorduri de liber schimb de „nouă generație”				
Columbia	97 %	97 %	97 %	98 %
Costa Rica	96 %	97 %	96 %	96 %
Ecuador	89 %	88 %	97 %	99 %
El Salvador	82 %	74 %	90 %	91 %
Guatemala	95 %	95 %	93 %	97 %
Honduras	91 %	92 %	92 %	91 %
Nicaragua	94 %	94 %	93 %	88 %
Panama	70 %	61 %	82 %	82 %
Peru	98 %	97 %	96 %	96 %
Coreea de Sud	85 %	87 %	88 %	88 %
Canada			28,7 %	49,6 %
ZLSAC				
Georgia	83 %	80 %	77 %	76 %
Republica Moldova	91 %	88 %	85 %	85 %
Ucraina	87 %	89 %	87 %	80 %
Acorduri de liber schimb de „primă generație”				
Parteneri mediteraneeni				
Algeria	97 %	95 %	97 %	96 %
Egipt	95 %	96 %	97 %	96 %
Israel	89 %	90 %	91 %	90 %
Iordania	68 %	79 %	75 %	76 %
Liban	76 %	71 %	70 %	74 %
Maroc	97 %	97 %	97 %	98 %
Teritoriile palestiniene ocupate	78 %	81 %	77 %	65 %
Tunisia	95 %	96 %	94 %	93 %
Balkanii de Vest				
Albania	87 %	86 %	86 %	84 %
Bosnia și Herțegovina	93 %	94 %	94 %	94 %
Macedonia de Nord	97 %	95 %	94 %	92 %
Kosovo	85 %	89 %	92 %	92 %
Munte negru	81 %	83 %	90 %	73 %
Serbia	93 %	90 %	92 %	91 %
Parteneri latinoamericani				
Chile	95 %	95 %	96 %	94 %
Mexic	52 %	58 %	70 %	74 %
Statele AELS				
Norvegia	71 %	66 %	69 %	69 %
Elveția	86 %	83 %	85 %	85 %
Acorduri de parteneriat economic (APE)				
CARIFORUM (medie)	91 %	92 %	91 %	86 %
SADC (medie)	87 %	83 %	82 %	88 %
Africa de Est și de Sud (medie)	97 %	97 %	96 %	96 %
Côte d'Ivoire	99 %	98 %	98 %	98 %
Ghana	98 %	98 %	96 %	99 %
Africa Centrală (Camerun)	91 %	97 %	99 %	98 %
Pacific (medie)	92 %	99 %	81 %	

Sursă: Eurostat

ANEXA 2: RATELE DE UTILIZARE A PREFERINTELOR LA EXPORTURILE UE⁶⁶

Țara importatoare	2015	2016	2017	2018
Acorduri de liber schimb de „nouă generație”				
Columbia	63 %	71 %	70 %	72 %
Peru	28 %	47 %	52 %	56 %
Costa Rica	nu se aplică	38 %	nu se aplică	59 %
El Salvador	21 %	26 %	27 %	33 %
Guatemala	21 %	32 %	31 %	33 %
Honduras	40 %	56 %	55 %	55 %
Ecuador	nu se aplică	nu se aplică	57 %	68 %
Coreea de Sud	68 %	71 %	74 %	81 %
Canada	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică	37 %
ZLSAC				
Georgia	72 %	81 %	83 %	83 %
Ucraina	nu se aplică	nu se aplică	70 %	74 %
Acorduri de liber schimb de „primă generație”				
Parteneri mediteraneeni				
Turcia	nu se aplică	95 %	94 %	90 %
Egipt	36 %	66 %	64 %	67 %
Israel	nu se aplică	89 %	86 %	nu se aplică
Liban	74 %	74 %	58 %	nu se aplică
Maroc	nu se aplică	76 %	77 %	77 %
Iordania	nu se aplică	78 %	72 %	76 %
Balkanii de Vest				
Albania	77 %	80 %	78 %	80 %
Bosnia și Herțegovina	91 %	88 %	88 %	86 %
Macedonia de Nord	nu se aplică	90 %	89 %	nu se aplică
Kosovo	nu se aplică	44 %	60 %	66 %
Munte negru	86 %	85 %	86 %	86 %
Serbia	89 %	91 %	91 %	90 %
Parteneri latinoamericani				
Chile	77 %	87 %	88 %	85 %
Mexic	76 %	76 %	75 %	70 %
Statele AELS				

⁶⁶ Există diferențe între unele date raportate în prezentul raport și cele două ediții anterioare în ceea ce privește ratele de utilizare a preferințelor la exporturile UE către anumite țări partenere comerciale pentru anii 2015, 2016 și 2017. În acest caz, Comisia a primit date actualizate din țara parteneră în cauză și a ajustat cifrele.

Elveția	79 %	79 %	78 %	77 %
APE				
Republica Dominicană	46 %	49 %	62 %	58 %
Mauritius	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică	28 %
Africa de Sud	60 %	63 %	60 %	64 %

Surse: țări partenere